

1984/85:68

Torsdagen den 24 januari

Kl. 13.00

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

1 § Justerades protokollet för den 16 innevarande månad.

2 § Upplästes och lades till handlingarna följande från valprovsningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamot och ersättare

Till valprovsningsnämnden har från riksskatteverket inkommit bevis om att Lars Andersson (s), Eskilstuna, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr. o. m. den 21 januari 1985 sedan Göran Persson (s) av sagt sig uppdraget. Till ersättare för riksdagsledamöter har utsetts Marita Bengtsson, Katrineholm, Nina Jarlbäck, Eskilstuna, Margareta Norberg, Oxelösund, Maria Hed, Malmköping och Karl-Gunnar Källersfors, Julita (alla s).

Valprovsningsnämnden har vid sammanträde denna dag granskat bevisen och därvid funnit att de blivit utfärdade i enlighet med 15 kap. 1 § vallagen. Stockholm den 23 januari 1985

Bengt Hult

/Sven-Georg Grahn

3 § Tredje vice talmannen meddelade

dels att Lars Anderssons uppdrag som ersättare för jordbruksminister Svante Lundkvist upphört och att *Marita Bengtsson* (s) skulle tjänstgöra som ersättare för Svante Lundkvist under tid denne är statsråd,

dels att *Nina Jarlbäck* (s) – i stället för Marita Bengtsson – skulle tjänstgöra som ersättare för Holger Bergman.

*Om statsråds
engagemang som
ansvarig utgivare
för vissa typer av
tidskrifter*

4 § Svar på fråga 1984/85:349 om statsråds engagemang som ansvarig utgivare för vissa typer av tidskrifter

Anf. 1 Statsminister OLOF PALME:

Herr talman! Birger Hagård har frågat mig om jag anser att det är lämpligt att en regeringsledamot – i detta fall det statsråd som är ansvarig för de känsliga invandrarfrågorna – samtidigt står som ansvarig utgivare för ett ensidigt propagandaorgan som Vietnambulletinen. Hagård har senare meddelat att han avsett en annan tidskrift, nämligen Vietnam nu.

Anita Gradin är inte ansvarig utgivare för Vietnambulletinen. Däremot är hon registrerad som ansvarig utgivare av tidningen Vietnam nu.

I samband med regeringsskiftet vidtog statsrådet Gradin åtgärder för att lämna uppdraget som ansvarig utgivare och har därefter utgått från att detta uppdrag övergått till annan person. Vid kontroll har det dock visat sig att, på grund av administrativa problem inom organisationen, någon ny ansvarig utgivare inte registrerats.

Enligt vad jag inhämtat har en sådan ansökan nu sänts till patent- och registreringsverket.

Anf. 2 BIRGER HAGÅRD (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsministern för svaret. Jag beklagar samtidigt att jag råkade skriva Vietnambulletinen. Men man kan kanske säga att Vietnam nu och Vietnambulletinen i mångt och mycket överensstämmer när det gäller innehåll. Det var i varje fall en lapsus calami, som dock har kunnat rättas till.

Frågan gäller självfallet statsråds integritet. Vid en utfrågning inför konstitutionsutskottet förra året svarade Tage Erlander, vår "längste" statsminister, på en fråga från konstitutionsutskottets ordförande Olle Svensson om hur han upplevde det speciella ansvar som en statsminister har för att hävda statsråd tjänstens integritet följande. Jag citerar ur konstitutionsutskottets betänkande 1983/84:30 s. 145:

"När man väljer ut ett statsråd betyder det att statsministern går i god för att enligt hans bedömning detta statsråd är en oberoende, självständig person som icke låter ovidkommande hänsyn, framför allt inte ekonomiska, påverka ämbetsutövningen. Det är liksom en moralisk borgensförbindelse som statsministern ikläder sig."

Jag är glad för statsministerns svar. Uppenbarligen delar statsministern min uppfattning om det olämpliga i att ett statsråd står som ansvarig utgivare för ett ensidigt propagandaorgan av den typ som Vietnam nu tillhör. Uppenbarligen har nu mått och steg vidtagits för att rätta till detta, och min fråga har alltså haft en direkt nytta med sig.

Det är självfallet viktigt att sådant här inte förekommer, helt i enlighet med den gamla regeln att Caesars hustru inte ens får misstänkas.

Överläggningen var härmed avslutad.

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om taxeringen av
skärgårdsfastig-
heter*

Anf. 3 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Pär Granstedt har frågat mig om regeringen avser att vidta åtgärder under 1985 för att lindra konsekvenserna för den bofasta skärgårdsbefolkningen av den senaste fastighetstaxeringen.

Den senaste allmänna fastighetstaxeringen medförde att taxeringsvärdena för fastigheter i eftertraktade områden såsom skärgården höjdes kraftigt. Detta hänger samman med att taxeringsvärdena skall bestämmas med utgångspunkt i fastigheternas allmänna marknadsvärde. I anledning av de förväntade höjda taxeringsvärdena beslutade riksdagen om flera lättnader i beskattningen. I fråga om förmögenhetsbeskattningen vidtogs särskilda ändringar, som innebär att vissa byggnader och tomter som hyrs ut för fritidsändamål skall behandlas enligt reglerna för företagsförmögenhet. En anpassning till de nya värdena har alltså skett.

Fastighetstaxeringskommittén (Fi 1976:05) har i sitt betänkande (SOU 1984:37) Rullande fastighetstaxering m. m. föreslagit att arrendatorn av tomtmark i vissa fall skall träda i ägarens ställe i skattesammanhang. Förslagen i betänkandet bereds f. n. i regeringskansliet. Det är för tidigt att nu säga något om vad beredningen kan föranleda.

Slutligen kan nämnas att bostadskommittén (Bo 1982:02) enligt sina direktiv skall göra en översyn av bostadspolitiken inkl. bostadsbeskattningen. Frågan om beskattningen av bostäder i bl. a. skärgården torde därför komma att behandlas i kommitténs slutbetänkande. Betänkandet bör avvaktas innan ställning tas till hur beskattningen bör se ut i framtiden.

Anf. 4 PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret på min fråga.

Att fastighetstaxeringen har skapat väldigt stora problem för många bofasta i våra skärgårdar är allmänt omvittnat. Den ledde ju till i vissa fall dramatiska upptaxeringar av skärgårdsfastigheter. För de människor som bor och verkar i skärgården känns detta som ganska orimligt.

Ofta är det det faktum att man har t. ex. sjöutsikt eller havsutsikt som har lett till kraftigt ökade taxeringsvärden. Det är klart att vi som bor i ett storstadsområde kanske tycker att det är något av en lyx att ha havsutsikt, men för skärgårdsbon ter det sig annorlunda. För skärgårdsbon innebär havsutsikt i praktiken att man har utsikt över sin arbetsplats. Ingen upptaxerar en industriarbetares fastighet därför att han har utsikt över fabriken, men fiskaren får alltså räkna med att få höjt taxeringsvärde därför att han kan se ut över sina fiskevatten. Det här är naturligtvis ett förhållande som det är väldigt svårt för skärgårdsborna att acceptera, och det med rätta.

De höga taxeringsvärdena är dessutom ett direkt hot mot försörjningsmöjligheterna, eftersom de har lett till en kraftigt ökad skattebelastning för människor som ofta har ganska låga inkomster.

Det har ju också varit en strävan att uppmuntra bofasta skärgårdsbor att bygga små fritidshus för uthyrning. Bl. a. har landstinget i Stockholms län

*Om taxeringen av
skärgårdsfastig-
heter*

medverkat till sådana lösningar. Men också det har blivit svårt genom de höjda taxeringsvärdena. Visserligen har det gjorts vissa skattemässiga förändringar, som har inneburit fördelar, men det har inte löst problemen.

Frågesvaret ger ett intryck av att några snabba åtgärder inte är att vänta, men jag skulle ändå vilja konkret ställa frågan: Skall man tolka svaret så, att några åtgärder från regeringens sida under 1985 inte kan påräknas?

Anf. 5 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Först en synpunkt på orsakerna till de höga taxeringsvärdena för skärgårdsfastigheter. Det är inte riktigt, som Pär Granstedt säger, att det är en mycket hög värdering av utsikten över havet som har lett till fastigheternas höga värden, utan det är det faktum att man får synnerligen bra betalt när fastigheter i Stockholms skärgård försäljs. Marknadsvärdet för tomtmark i Stockholms skärgård är högt, beroende på att det är ett mycket attraktivt område för fritidsbebyggelse.

Vi har inte alls samma höga taxeringsvärden på de fastigheter som ägs av det fåtal fiskare som finns kvar i t. ex. Västerbotten. Fiskarna utanför Härnösand och Sundsvall kan också sitta och titta ut över havet, men där har det inte fått någon effekt på taxeringsvärdena.

Taxeringsvärdena i Stockholms skärgård har att göra med att det faktiskt går att sälja fastigheter där till mycket höga belopp, beroende på att vi som bor i Stockholmsområdet är beredda att betala dessa summor.

Beträffande Pär Granstedts fråga ligger det redan i mitt svar en hänvisning till att vi i finansdepartementet har en mycket viktig faktor i det här sammanhanget under beredning. Jag vågar dock inte nu säga exakt vad denna beredning kan leda till. Men om vi finner att det är möjligt att genomföra fastighetstaxeringskommitténs förslag, skall vi självfallet göra det så snart som vi har dragit denna slutsats.

I övrigt har problemet varit att hitta praktiskt användbara metoder för att begränsa verkningarna av fastighetstaxeringen i de fall där verkningarna har ansetts vara uppenbart orimliga. Riksdagen har fattat ett sådant beslut, ett andra kan komma.

Anf. 6 PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Diskussionen om huruvida det är havsutsikten som driver upp taxeringsvärdena eller inte kan möjligen urarta till en tvist om ord.

Det spelar naturligtvis en mycket stor roll för en fastighets marknadsvärde om det är en sjötomt och om man har havsutsikt från fastigheten. I den praktiska hanteringen, när de enskilda fastigheterna har åsatts taxeringsvärden, har just denna faktor varit av stor betydelse. Det har också lett till att man ute i skärgården har gjort ungefär den jämförelse som jag gjorde i mitt tidigare anförande. I den praktiska hanteringen har alltså förekomsten av havsutsikt spelat stor roll för taxeringsvärdena.

Vi får knyta en förhoppning till att fastighetstaxeringskommitténs förslag kan leda till resultat. Jag kan bara hoppas att tankeverksamheten i finansdepartementet kan ske med en viss snabbhet i denna fråga. För

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om arbetsgivares
ansvar för arbets-
tagares skatt*

befolkningen ute i skärgården är de höga taxeringsvärdena i många fall ett mycket stort problem. De som bor i skärgården har nog inte råd att vänta på ett alltför långvarigt tänkande i finansdepartementet. Det kan få förödande konsekvenser.

Jag vill därför, i all anspråklöshet, till regeringen rikta uppmaningen: Försök se till att det kommer fram åtgärder så snart som möjligt, innan konsekvenserna för skärgårdsborna har blivit alltför allvarliga. De åtgärder som behövs inskränker sig inte till det förslag som gäller arrendatorers ställning, utan det krävs ytterligare insatser.

Det vore tacknämligt om det, i avvaktan på en mer slutgiltig lösning på problemet, kunde komma provisoriska lösningar.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på frågorna 1984/85:327, 328, 331, 333 och 337 om arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt

Anf. 7 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Bo Lundgren har – med hänvisning till ett fall i Göteborg där en företagare i snickeribranschen ålagts betalningsskyldighet för den skatt som han underlåtit att dra av från utbetalningar till två av honom anlitate snickare – frågat mig om jag är beredd att medverka till att uppbördslagen inte tillämpas på sätt som skett i nämnda fall.

Karin Ahrlund har frågat mig om jag är beredd att göra en översyn av uppbördslagen så att hederliga men möjligen något försumliga företagare inte kan krävas på mindre hederliga eller mera försumliga företagares skulder.

Stig Josefson har frågat mig om jag uppmärksammat att en företagare kan göras skyldig betala en annans skatter, trots att kontroll skett att den andre är momsregistrerad, och vad jag i så fall avser göra för att rätta till förhållandena.

Rune Torwald har – mot bakgrund av bl. a. fallet i Göteborg – frågat mig om regeringen avser att omedelbart se över de aktuella bestämmelserna i syfte att eliminera situationer av den art som redovisats.

Bo Lundgren har också frågat mig om jag är beredd medverka till att en möjlighet till anstånd införs då besvär anförs över beslut om att påföra betalningsskyldighet.

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

Den som anlitar någon att utföra ett arbete måste enligt gällande bestämmelser ta reda på om han är skyldig att göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter på ersättningen till den som utför arbetet. I fråga om skatteavdrag är det i praktiken tillräckligt att undersöka vilken skattesedel anlitate har. Har denne en B-skattesedel behöver skatteavdrag inte göras, och något skatteansvar kommer då inte heller i fråga. Är det däremot en arbetstagare med A-skattesedel måste arbetsgivaren utgå ifrån att skatte-

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om arbetsgivares
ansvar för arbets-
tagares skatt*

avdrag skall göras. Underlåter han att göra avdrag riskerar han att bli betalningsskyldig för skatten. Denna ordning har gällt sedan år 1947 och är en av grundförutsättningarna för att källskattesystemet skall fungera.

När det sedan gäller arbetsgivaravgifterna måste arbetsgivaren likaså utgå från att betalningsskyldighet föreligger om den anlitade har A-skattesedel. Har denne B-skattesedel är det dock inte lika enkelt att bedöma om betalningsskyldighet föreligger eller ej. Det ingår emellertid i socialavgiftsutredningens (S 1981:04) uppdrag att föreslå klarare regler än f. n. i fråga om skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Målet är att åstadkomma en samordning av reglerna på skatte- och avgiftsområdena i detta hänseende.

Jag håller med frågeställarna om att det är angeläget att dessa frågor snabbt får sin lösning så att de enskilda i framtiden alltid kan få klara besked också beträffande skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Socialavgiftsutredningen avser att under februari komma med ett förslag till lösning. Förslaget gäller också frågan om betalningsansånd när ett beslut om skatteansvar överklagas. Vi kommer inom berörda departement att göra vad vi kan för att så snabbt som möjligt få fram en proposition om dessa frågor.

Anf. 8 BO LUNDGREN (m):

Herr talman! Låt mig inledningsvis tacka finansministern för svaret på mina frågor.

När det gäller frågan om ansånd förefaller det av svaret att döma som om finansministern var beredd att snabbt lägga fram förslag till riksdagen. Det vore intressant att veta om detta förslag kommer att innebära att ansåndsmöjligheter införs, eftersom detta är vad de berörda egentligen är mest intresserade av.

Jag vill sedan slå fast att det självfallet måste finnas ett ansvar för arbetsgivare att betala anställdas skatter. Därom råder inga som helst delade meningar. När det vanliga förhållandet arbetsgivare-arbetstagare gäller uppstår heller inte några problem. Arbetsgivaren är skyldig att göra skatteavdrag och blir, om han eventuellt underlåter att betala in skatten, ansvarig för skatteinbetalningen.

Problem kan främst uppstå i de fall någon anlitar vad han tror är en firma för att utföra ett arbete, dvs. en annan företagare. För att undvika att detta förhållande utnyttjas vid skatteflykt, att man skyller på att den man anlitate trodde att man var företagare, infördes särskilda regler i uppbördslagen, vilken – som finansministern framhöll – kom till 1947. Enligt dessa regler kan man, även om man saknar skäl原因 anledning att göra skatteavdrag, bli betalningsansvarig för någon annans skatt. Lagen ger de myndigheter som skall tillämpa den ett utrymme att tolka vad som avses med skäl原因 anledning. Lagen binder inte myndigheterna till att definitivt fastställa vad som i olika fall skall kontrolleras. Man talar om skäl原因 anledning, vilket i det här fallet är intressant att konstatera.

Finansministern tar sedan upp socialavgiftsproblemet men tar i realiteten inte upp problemet om skatteansvar för sig. Finansministern redovisar de regler som gäller, dock i första meningen på ett sätt som kan vara mycket

diskutabelt, som jag ser det.

Jag vill därför fråga: Är finansministern inte medveten om de problem som det kan föra med sig för vissa människor att man gör en tolkning som kan förefalla helt snedvriden? Det finns inte hundraprocentigt klara regler vare sig i uppbördslagen eller i de anvisningar som riksskatteverket har givit ut. Den praxis som har utvecklats på området är relativt entydig men dock splittrad. Det gör att enskilda kan komma i beråd hur de skall bära sig åt. Man kan också komma i en situation där effekterna blir helt oskäliga.

Är finansministern beredd medverka till att vi får en rimligare tillämpning av uppbördslagen? Det var det min första fråga gällde.

Sedan får jag konstatera att det faktiskt sägs i förarbetena till uppbördslagen: Som skäligen anledning att underlåta att göra avdrag kan nämnas att arbetsgivare med hänsyn till föreliggande omständigheter har rimlig orsak att betrakta mottagare av ersättning som egen företagare.

Detta sägs som sagt i förarbetena, SOU 1945:27. Det väsentliga här är alltså arbetsgivarens bedömning – om *arbetsgivaren* anser det rimligt att betrakta mottagaren av ersättning som egen företagare. Det leder i sin tur till att man inte kan göra den tolkning som finansministern gör i den första meningen i sitt uttalande i frågesvaret.

Anf. 9 KARIN AHRLAND (fp):

Herr talman! Vartenda år ställs det nästan tusen frågor och interpellationer i kammaren. De flesta handlar om små eller stora problem i de egna valkretsarna, andra om allmängiltiga. Då händer det ibland att två ledamöter ställer ungefär samma fråga. I dag är det fyra ledamöter som har ställt frågor till Kjell-Olof Feldt att besvara i ett sammanhang. Bara det är unikt och visar kanske hur upprörda vi alla har blivit över det fall i Göteborg som finansministern refererade till. Det verkar ju av svaret som om också Kjell-Olof Feldt har reagerat ungefär så som vi frågeställare. Jag tänker inte repetera bakgrunden utan bara nämna att det här problemet inte enbart har föranlett frågor utan också en trepartimotion i år liksom tidigare.

Herr talman! Vi har vant oss vid att en arbetsgivare i ordets vanliga bemärkelse är skyldig att göra skatteavdrag från lön som han betalar till sina anställda, dvs. arbetstagare i ordets gängse bemärkelse. Det är inget orimligt – det ligger ju i källskattesystemets natur. Men om man köper tjänster från en firma, så anser nog varken köpare eller säljare att det föreligger ett anställningsförhållande, lika litet som det gör så mellan mig och den butiksinnehavare som jag köper kaffe av.

Nu tycks skattemyndigheterna mena att vi skall betrakta vissa kunder som arbetsgivare. Det är egentligen orimligt och förmodligen ganska oförklarligt för de flesta. Det är inte något underligt eller märkligt att företagare köper tjänster av varandra. Då blir prissättningen en annan än om en företagare själv har anställt och avlönat en löntagare. Arbetstagaren i det aktuella fallet har tydligen varit en skattesmitare och lurat finansministern, svenska staten och därmed oss alla genom att inte betala de skatter och avgifter han är skyldig oss. Det är omoraliskt. Det skall naturligtvis beivras. Men då bör

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om arbetsgivares
ansvar för arbets-
tagares skatt*

reaktionen vända sig mot honom – inte mot tredje man.

Herr talman! Ställföreträdande lidande är känt i vissa religiösa sammanhang. I svenskt skatteväsen och i en rättsstat borde det vara okänt. I dag har vi från folkpartiets sida väckt en motion om rättssäkerheten. Där föreslår vi att en omvänd generalklausul skall införas i lagstiftningen. Vi menar nämligen att man måste kunna förhindra att skattskyldiga på grund av lagstiftningens bristande utformning blir utsatta för icke avsedd beskattning, sådant som kan framstå som oskäligt enligt lagstiftningens grunder. Jag vill gärna hänvisa finansministern till att läsa den motionen.

Jag är litet undrande inför svaret, där – som Bo Lundgren sade – finansministern helt undviker frågan om uppbördsförordningen. Här gäller det inte bara sociala avgifter utan också skatter.

Anf. 10 STIG JOSEFSON (c):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret på min fråga.

Under de senaste månaderna har i pressen skildrats ett flertal fall där företagare råkat mycket illa ut på grund av svårigheterna att tolka bestämmelserna om vem som skall betala arbetsgivaravgifter och skatter för personer som anlitats.

Fallet Hjortberg är ett exempel på hur hela framtiden för en företagare kan komma att äventyras. Jag har tidigare på olika sätt – genom motioner här i riksdagen och genom förfrågningar till riksförsäkringsverket – försökt få någon klarhet i hur bestämmelserna skall tolkas. Tyvärr har jag aldrig lyckats få ett klart besked.

Vi måste, herr finansminister, få enkla och klara bestämmelser, så att enskilda företagare utan svårigheter kan tolka vem som har betalningsansvaret.

När det gäller den s. k. angiverilagen åstadkom ju finansministern en ändring i bestämmelserna. Således gäller nu att om fakturan innehåller uppgift om utställarens registreringsnummer beträffande mervärdesskatt och mervärdesskattens belopp eller om utställaren har att erlægga B-skatt, är småhusägare och lägenhetsinnehavare befriade från avdrags- och avgiftsskyldighet.

Jag frågar finansministern: Varför kan inte samma regler gälla också för företagarna? I så fall skulle man ha dels likartade regler, dels enkla regler. Man skulle slippa de svårigheter som vi i dag har när det gäller att tolka vad bestämmelserna i detta sammanhang egentligen innebär. De nuvarande reglerna är orimliga. Även om man med bästa vilja försöker följa bestämmelserna, kan efterräkningar följa – efterräkningar som faktiskt kan äventyra hela framtiden för vederbörande.

Finansministern hänvisar till socialavgiftsutredningen. Men socialförsäkringsutskottet uttalade förra året att den aktuella utredningen skulle komma med förslag i februari. Fortfarande har det dock inte kommit något förslag. Det är därför som jag känner oro, även om jag är tacksam för finansministerns uttalande att man skall klara av det här så snabbt som möjligt. Men skall man vänta tills utredningen är klar med sitt arbete, är det stor risk att

oskyldiga människor drabbas. Dessa människor får således ta konsekvenserna i denna besvärliga fråga fram till dess att en ändring sker.

Jag vädjar därför till finansministern: Kom med ett förslag, och låt det gå snabbt!

Anf. 11 RUNE TORWALD (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka finansministern för det, åtminstone i vissa avseenden, positiva svaret.

Jag blev själv i början av 1982 inkopplad på ett fall som är analogt med det som föranlett dagens frågor. Den gången lyckades jag hjälpa en enmansföretagare, så att han kunde bli befriad från de aktuella pålagorna. Detta skedde efter ett beslut i kammarrätten hösten 1982. I januari 1983 motionerade jag i frågan och begärde en justering, eller i varje fall ett förtydligande, av den aktuella lagtexten. Men den motionen avslogs under hänvisning just till socialavgiftsutredningen som, sade man, nog skulle lösa problemen. Det var alltså 1983. Nu är det 1985.

Av svaret framgår att socialavgiftsutredningen avser att under februari månad – i år, förutsätter jag – komma med ett förslag till en lösning på de aktuella problemen. Visserligen är jag en smula förvånad. Så sent som för en månad sedan var jag nämligen i kontakt med utredningen, och då sade man att man över huvud taget inte skulle ta upp den här frågan. Jag litar dock på att finansministern har fått ett riktigt svar – kanske beroende på att vi tryckt på och framställt frågor etc.

Som taxeringsnämnsordförande under 12 år och ledamot i länskatte rätt i sex år tror jag mig ganska väl känna till de bestämmelser som åberopas i frågesvaret. Men det är en sak som alltid förvånar mig och som är litet upprörande.

De tjänstemän som handlägger dessa frågor beaktar utomordentligt sällan portalparagrafen i taxeringslagen, som säger att alla åtgärder skall syfta till en rättvis och likformig taxering. I detta fall har den aktuella tjänstemannen t. o. m. sagt: Resultatet är ju fullständigt befängt, men sådana är nu bestämmelserna. Jag hävdar att de inte är det och är mycket förvånad. Jag har kunnat åberopa ett fall, och han har informerats om det, men ändå fattar han beslut på detta sätt. Det förvånar mig. Jurister på chefspost skall alltid – om de är tveksamma om tolkningen – följa portalparagrafen om vad som skulle leda till en rättvis och likformig taxering. Det har inte denna åtgärd gjort, och det har vederbörande själv erkänt.

Herr talman! Jag förutsätter att socialavgiftsutredningen kommer att lägga fram sitt efterlängtade förslag. Då undrar jag: Kommer regeringen att tillse att riksdagen får en proposition i sådan tid att de nya reglerna kan tillämpas från ingången av 1986?

Anf. 12 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Det debatten gäller är tydligen tillämpningen av uppbördslagen. Bo Lundgren vill ha besked om ifall regeringen tänker åstadkomma en rimligare tillämpning av uppbördslagen. Det förutsätter att vi skulle ändra på lagen.

*Om arbetsgivares
ansvar för arbets-
tagares skatt*

*Om arbetsgivares
ansvar för arbets-
tagares skatt*

Här utgår man, som så ofta är fallet i sådana här debatter, från en enskild händelse. Är då uppbördslagen orimligt tillämpad i detta fall? Det måste ju vara utgångspunkten för att vi med detta fall som underlag skulle gå till en förändring av lagstiftningen.

Karin Ahrlund valde att göra en beskrivning som kanske i onödan skrämmer upp folk, när hon jämförde detta fall med när man går in i en affär och handlar. Den tjänst som det är fråga om såldes under två år till en och samma person, och det var den enda tjänst som dessa två personer sålde. Det är en viss skillnad.

Stig Josefson tog upp att vi skulle nöja oss med en momsregistrering. Men det hade inte hjälpt i detta fall. Den första av de två personerna hade en momsregistrerad firma. Sedan gick han i konkurs, och då övergick man till att fakturera företagaren från den andra personen – men han var definitivt inte momsregistrerad, för det förvägrades han av länsstyrelsen.

Därför måste jag när det gäller företagare – och här gäller det en företagare som varit verksam i branschen i många år – säga att jag tycker det är ett rimligt krav att man skall ta reda på om de människor som anlitas har A-skattsedel eller B-skattsedel. Det är ingen särskilt krånglig procedur. Det gäller bara att be vederbörande att visa upp sin skattsedel. Har han då B-skattsedel är saken klar, och den är lika klar om han har A-skattsedel – så länge det gäller inbetalning av skatt.

Eftersom det är inbetalning av skatt som inte skett i detta fall tycker jag att uppbördslagen – om den praktiseras på samma sätt som hittills – bör kunna fungera.

Anf. 13 BO LUNDGREN (m):

Herr talman! Jag förutsätter liksom tidigare att frågan om anstånd kommer att prövas av regeringen på sådant sätt att det blir anstånd. Vi har sett fall med helt orimliga konsekvenser, där en person vinner i senare instans men ändå tvingas betala beloppet.

Det jag har begärt i en motion till riksdagen och som regeringen möjligen skulle kunna åstadkomma snabbare är en komplettering av uppbördslagen i det avseende som jag nämnde. Behövet av en komplettering kommer fram snarast genom att vi i ett antal fall – inte bara ett enda – har sett en tillämpning som förefaller vara orimlig.

Vi måste vara överens om en sak: I uppbördslagen som sådan, i riksskatteverkets anvisningar till lagen och i förarbetena ställs det inte ett antal absoluta krav som måste uppfyllas, utan man använder begreppet skälig anledning.

I det fall som främst föranlett frågorna har en företagare kontrollerat inregistrering av firma, momsregistrering i ena sammanhanget. Att sedan en skattesmitare med sin medhjälpare laborerar med att lura både staten och den som anlitat firman är ett problem som komplicerar bilden – alldeles uppenbart.

Småföretagare i Sverige måste i första hand få syssla med företagande och i mindre utsträckning vara skyldiga att exakt kunna uppbördslagen, vilket

naturligtvis en chef för lokala skattemyndigheten kan. Jag tror att det är därför som det i förarbetena till lagen sägs att om arbetsgivaren, med hänsyn till föreliggande omständigheter, har rimlig orsak att betrakta en mottagare av ersättning som egen företagare skall det accepteras som en skälig anledning för att inte göra skatteavdrag. Vid den tillämpning som sker förefaller det i stället vara så, att om skattemyndigheten anser att det inte finns någon rimlig orsak skall arbetsgivaren ha skatteansvar. Det är denna tillämpning som är så besvärlig.

Jag skulle vilja be finansministern att vara beredd att i departementet åtminstone se på tillämpningen av uppbördslagen, att gå in i förarbetena och se om det går att rätta till bestämmelserna på denna punkt.

Anf. 14 KARIN AHRAND (fp):

Herr talman! Jag tror inte att jag skrämde finansministern. Jag behöver inte heller skrämma upp folk, därför att man är redan uppskrämd av det aktuella fallet, som har upprört oerhört många människor.

Jag kan inte riktigt dela Kjell-Olof Feldts uppfattning att två företagare – om de inte är kunder är de företagare, det tror jag att vi är ense om – skall behöva syna varandras skattsedlar och sköta en dubbelkontroll åt staten, som det ju blivit fråga om i detta sammanhang. Jag tror inte att det stämmer överens med svenska folkets rättsuppfattning.

Jag skulle gärna vilja säga, och där an knyter jag till Bo Lundgren, att som lagtexten direkt är skriven hade jag för min del, om jag hade varit tjänsteman, inte haft några svårigheter att tolka den till Hjortbergs fördel. Jag tycker att han hade haft skälig anledning. Men om det är så att ett antal myndigheter tolkar lagen på ett annat sätt och vi anser att det är fel måste vi ändra i lagen för att få rättelse, så att denna tillämpning inte fortsätter. Även om inte människor är rädda, har detta gjort att respekten för vår skattelagstiftning blivit ännu sämre än tidigare – vilket man knappast trodde att den kunde bli.

Anf. 15 RUNE TORWALD (c):

Herr talman! Det är säkert så att alla företagare är medvetna om vad som gäller beträffande A- och B-skatt i normala fall. Men det är inte så märkvärdigt att en företagare som anlitar en annan företagare som underentreprenör, vilken han har kontrollerat och vet har ett momsregistrerat företag, utgår från att denne arbetar efter samma regler. Det är endast undantagsvis som en momsregistrerad företagare har A-skatt. Detta borde ha föranlett skattemyndigheterna att se till att det i momsregistret antecknades att vederbörande har A-skatt. Därmed hade den som anlitar denne företagare blivit varnad.

Är det inte så, finansministern, att det i bestämmelserna står att en villaägare som anlitar en entreprenör bara skall kontrollera att vederbörande är momsregistrerad? Kanske den situationen kan uppstå, att även en villaägare plötsligt blir ansvarig för en momsregistrerad företagare som räkar ha A-skatt.

*Om ändrad sista
dag för avlämnande
av självdeklara-
tion*

Min bror är jordbrukare men har samtidigt ett jobb, och därför har han valt att ha A-skatt. Han är alltså momsregistrerad företagare med A-skatt. Jag vet inte om han har blivit kontrollerad, men han gör naturligtvis ibland tjänster åt andra och deklarerar i vanlig ordning. Eftersom han gör rätt för sig blir det inga problem, men hade han varit oseriös hade den som i god tro anlitat honom plötsligt kunnat bli ansvarig för hans skatt. Det kan inte vara rimligt. Hade situationen däremot varit sådan att man av handlingarna hade sett att det var fråga om svarta pengar, dvs. att ersättningen inte inkluderade sociala avgifter och skatt utan uppenbart var tillyxad bara för att betalas under bordet, är det självklart att han skulle ha stått för avgiften.

Anf. 16 STIG JOSEFSON (c):

Herr talman! Enligt min uppfattning går en lägenhetsinnehavare eller villaägare fri om fakturan innehåller uppgifter om momsregistrering. Den lag där detta stadgas har finansministern själv lagt fram, och jag tycker att det skulle vara värdefullt om samma bestämmelse infördes i detta sammanhang. Om bestämmelserna inte är desamma eller likartade, uppstår större risk för missförstånd. Jag väddar till finansministern att han tar upp den frågan.

Det har här framhållits att det är uppbördslagen som berörs. Jag menar dock att det i minst lika hög grad gäller arbetsgivaravgifterna. Det är, som också framgår av finansministerns svar, verkligen svårt att tolka bestämmelserna i det avseendet, och det är därför minst lika angeläget att klarhet skapas på den punkten.

Mina farhågor för att utredningen inte skall bli klar inom en snar framtid styrktes av det som Rune Torwald sade. Jag väddar till finansministern att, oberoende av om utredningen kommer fram eller ej, med stort allvar undersöka vilka åtgärder som kan vidtas för undvikande av att det inträffade upprepas. Jag tror att vi alla oavsett partifärg ser det som oerhört olustigt att en person som efter förmåga försökt följa vad han trodde att lagen stadgar ändå skall drabbas av sådana påföljder som har förekommit.

Det framgår av det som finansministern har sagt att det är svårt att tolka reglerna för arbetsgivaravgifterna. Också jag har påpekat detta, gång på gång, i motioner och i förfrågningar till riksskatteverket, men utan att få något klarläggande besked.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på fråga 1984/85:335 om ändrad sista dag för avlämnande av självdeklaration

Anf. 17 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Birger Rosqvist har – med hänvisning till att den 15 februari i år infaller på en fredag – frågat mig om jag vill medverka till att sista dag för avlämnande av deklARATIONEN i år blir söndagen den 17 februari.

Deklarationstidpunkten den 15 februari har gällt sedan länge och är väl

inarbetad i allmänhetens medvetande. Den omständigheten att den 15 februari vissa år infaller på en fredag är enligt min mening inte skäl nog för att flytta fram deklationsstidpunkten dessa år. Beträffande årets deklarationer gäller dessutom att den 15 februari är angiven som sista deklationsstidpunkt i allt det informationsmaterial som redan har sänts ut. Jag kommer därför inte att ta något initiativ till att riksdagen föreläggs förslag om ändring av deklationsstidpunkten.

Anf. 18 BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka finansministern för svaret på min fråga.

Jag förstår att ett förslag om lagändring just nu med anledning av min fråga inger finansministern betänkligheter. Men kvar står det faktum att det kan verka komiskt att deklarationerna i år i många fall skulle behöva jäktas fram för att läggas i en låda en fredagkväll, trots att skatteuppbördsfolket rimligen inte kommer att sortera deklarationer på övertid under lördagen och söndagen.

För många finns det i år bara ett veckoslut då man kan göra sin deklaration, nämligen den 9–10 februari. Till veckoslutet dessförinnan, den 2–3 februari, har i många fall inte allt som behövs för deklarationen, inkomstuppgifter, kanske från flera arbetsgivare, räntebesked m. m., kommit i deklaranternas händer. Många hjälper dessutom andra med deklaraionsarbetet. Alla klarar som bekant inte den uppgiften på egen hand – ett regeringsförslag om förenklat deklaraionsförfarande är ju också aviserat från regeringen.

Som förhållandena är i år är det inte rimligt att hårt hålla fast vid tidsgränsen den 15 februari. Också myndigheterna får väl vara litet praktiska.

Jag kan trots det inte helt positiva svar som jag fått från finansministern konstatera, att talesmän, i framskjuten position, för skatteverket till pressen har sagt att vi kommer att få också helgen den 16–17 februari på oss. Man har också sagt att ingen kommer att råka ut för tilläggsskatt eller straffavgift därför att man kommer "för sent" med deklarationen. Det är glädjande varje gång som framstående företrädare för myndigheter tänker och handlar praktiskt och inte bara stelbent byråkratiskt.

Jag uppfattar det alltså ändå så, att det är O.K. om deklarationen finns hos skattemyndigheten senast på måndagen efter helgen den 16–17 februari i år.

Anf. 19 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Jag undrar om det inte har uppstått ett litet missförstånd. Det som har hänt är att det har anförts från riksskatteverkets sida att verkets styrelse förmodligen – i likhet med vad man gör varje år – kommer att besluta att förseningsavgift inte skall tas ut om deklarationen kommer in två arbetsdagar efter den 15 februari. Detta har man gjort ett antal år. I år råkar det betyda att det blir fyra dagar – att deklarationen således skulle kunna lämnas den 19 februari, eftersom lördag och söndag enligt riksskatteverkets definition inte är arbetsdagar. Det är en definition som tyvärr inte alla kan ställa upp på, men riksskatteverket gör den tolkningen. Det betyder att

*Om åtgärder för att
skydda den
svenska
fiskerinäringen*

förseningsavgift inte kommer att tas ut ens om deklARATIONEN lämnas in på måndagen eller tisdagen.

Jag tycker att den praktiska slutsats som Birger Rosqvist drar – och som den deklarerande allmänheten naturligtvis också skall dra – är att man kan ägna helgen den 16–17 februari åt att deklarerera.

Anf. 20 BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Jag vill bara kort och gott tacka finansministern för den "deklARATIONEN". Jag uppfattar detta senaste inlägg som mycket mer positivt än det första svaret. Tack, finansministern.

Anf. 21 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Jag måste svara på de frågor jag får. Frågan gällde om jag var beredd att ändra lagen. Det är jag inte. Men jag tror att Birger Rosqvist – med dessa förutsättningar – har uppnått det syfte han hade med sin fråga.

Anf. 22 BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Jag har uppnått det syfte jag hade. Jag har dock inte i min fråga krävt att lagen skulle ändras.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 1984/85:69 om åtgärder för att skydda den svenska fiskerinäringen

Anf. 23 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Jens Eriksson har frågat mig dels om vilka åtgärder regeringen avser vidta gentemot EG:s införande av silltullar, dels om regeringen ämnar skydda svensk fiskerinäring mot en fri import av fisk från Grönland.

Låt mig börja med att kommentera den första frågan, som Jens Eriksson ju redan ställt vid ett antal tidigare tillfällen här i riksdagen. Jag har då redovisat att vi från svensk sida reagerat starkt mot EG:s beslut, att regeringen är medveten om den stora betydelse som sillexporten har för många svenska fiskare och för hela näringen samt att regeringen därför omgående tagit upp överläggningar med EG för att få till stånd en tillfredsställande lösning. Jag har också redovisat den förhandlingsinriktning som regeringen haft i sina kontakter med EG.

Som ett resultat av våra ansträngningar fattade EG beslut vid sitt fiskeriministermöte den 19 december 1984 om att öka den tullfria importkvoten för sill med 10 000 ton. I praktiken torde detta innebära att endast minimala kvantiteter svensk sill, om ens några alls, blir tullbelagda under innevarande kvotperiod, som utgår i mitten på nästa månad. Därefter inträder som bekant en period av oinskränkt tullfrihet fram till den 16 juni.

Även om denna åtgärd alltså endast innebär en kortsiktig lättnad,

välkomnar regeringen EG:s beslut. Beslutet innebär att ett sedan länge rådande dödläge i frågan om EG:s silltull har brutits. Regeringen ser detta som en bekräftelse på att den svenska förhandlingsuppläggningsen har varit riktig. Denna utveckling bör ses som ett första steg mot en långsiktig lösning av frågan. Fortsatta överläggningar med EG kommer att äga rum under våren 1985.

När det gäller frågan om regeringen ämnar skydda svensk fiskerinäring mot en fri import av fisk från Grönland vill jag hänvisa till den proposition som nyligen överlämnats till riksdagen angående Sveriges fortsatta handelsrelationer med Grönland. Utgångspunkten har varit att handeln mellan Sverige och Grönland inte skall påverkas negativt av det faktum att Grönland väntas lämna EG. Det avtal som förhandlats fram innebär därför att i praktiken den ordning som gällt mellan Sverige och Grönland som en del av EG också i fortsättningen kommer att gälla mellan Sverige och Grönland. Detta avser också fiskvarorna. Det blir sålunda varken fråga om några inskränkningar i eller utvidgningar av frihandeln.

Anf. 24 JENS ERIKSSON (m):

Herr talman! Jag tackar utrikeshandelsministern för svaret på min interpellation. Statsrådet påpekar att jag ställt frågan ett antal gånger tidigare. Det är alldeles riktigt, och det är ett mått på hur långdragna förhandlingarna är; de synes inte ha något slut.

Det är bortåt fyra år sedan EG:s ministerråd tog beslut om att avveckla tullsuspensionerna på hel sill, dock med undantag av det som är bundet i GATT. Varje år sedan dess har vi haft en period med silltullar – varje år under tre år. Även för innevarande period har vi haft tullar innan EG ökade den tullfria kvantiteten med 10 000 ton.

Utrikeshandelsministern känner säkerligen också till att vi drabbas av tullar varje vecka. Ministerrådets beslut innebär att det endast är den mindre sillen, dvs. sill av tvåans storlek och mindre, som befriats från tullavgift.

Det fiskelag som jag talade med i går och som fångat 1 900 lådor sill av nollans storlek utanför Trelleborg, är säkert inte lika belåtet med avtalet som regeringen, när dess medlemmar upptäcker att tullen drabbar dem med kanske 40–50 öre per kg.

Man får det intrycket av ministerns svar att den tullfria kvoten gäller Sverige. Ministern har inte sagt det – det vill jag inte påstå – men hävdar att det är ett resultat av förhandlingarna. Jag kan varken förneka eller bekräfta detta. Men faktum kvarstår att i så fall har de andra nationerna som exporterar till EG, såsom Norge och Finland, fått samma förmåner utan ansträngningar men tack vare Sverige. En anledning till att jag frågar är också att den tuffa attityd från regeringens sida som redovisades i jordbruksministerns uttalande på vår kongress 1983, inte längre existerar.

Hur är det egentligen med borttagandet av de ensidiga koncessionerna, som regeringen fått riksdagens fullmakt att genomföra? Det är visst bortglömt, och något ansvar för det från fiskerisyndpunkt dåliga avtal som ingicks 1972 och som hårt drabbat näringen tar man inte. Tvärtom – i sitt

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1984

*Om åtgärder för att
skydda den
svenska
fiskerinäringen*

Torsdagen den
24 januari 1984

*Om åtgärder för att
skydda den
svenska
fiskerinäringen*

förhandlingsuppdrag till statens jordbruksnämnd säger jordbruksministern, efter att ha redogjort för kostnaderna för exporten: "Nämnden bör mot bakgrund härav utforma sitt förslag med utgångspunkt i att export av oberedd fisk exkluderas från respektive normkvantiteter. Denna ordning bör genomföras successivt under en period av tre år med början regleringsåret 1985/86."

Regeringen garderar sig. Genom att avveckla allt stöd för export av fisk har man också definitivt av sagt sig allt ansvar för de avtal man träffat om ensidiga koncessioner på fiskhandels område.

Regeringen välkomnar EG:s beslut, säger utrikeshandelsministern. Det gör svenskt fiske också, eftersom det i dagens kärva läge på sillmarknaden finns tillräckligt med problem utan EG-tullar.

Men vi har inte fått det gratis. Silltullarna används nu som ett mer eller mindre förtäckt hot för att förhandla fram för EG fördelaktiga kvotavtal med Sverige. Förmodligen är det ett vapen man avser att använda i framtiden eftersom man fixar till litet provisoriska tullfria kvoter.

När EG inte omedelbart den 17 och 18 december fick igenom ett förslag att bedriva rovfiske på ungsill i Skagerrak genom att ta bort bifångstreglerna vid skarpsillfiske med finmaskiga nät beslöt EG på samma möte som man lagade till den tullfria kvoten att strunta i förhandlingar och ensidigt legalisera detta slags fiske. Det kommer att skada bestånden. Men så gör man när man har övertaget.

Vi har nu börjat köpa tullfrihet med dåliga, oförmånliga kvotavtal. Detta kan inte få fortgå, om vi skall ha kvar ett livskraftigt svenskt fiske.

Beträffande Grönland hänvisar statsrådet till den nyligen till riksdagen överlämnade propositionen. Jag har läst den, och jag har avgivit en motion, där jag föreslår att riksdagen skall avslå propositionen därför att avtalet innebär ensidiga koncessioner, som lämnar den svenska marknaden öppen, och vi möts av tullar på fisk och fiskprodukter.

Ministern säger i propositionen att man vill behålla den frihandel som uppnåtts och framhåller betydelsen därav. Är det betydelsefullt att svensk fiskerinäring och svensk fiskhandel möts av tullar samtidigt som man tullfritt skall konkurrera med utländsk import? Är det inte frihandel när man har ömsesidig tullfrihet?

"Bjud på fisk, det är gott och billigt", kunde man läsa i annonserna för några år sedan. Den svenska regeringen bjuder på fisk. EG och Grönland tycker säkert att det är gott, och regeringen tycker säkert att det är billigt. Men näringen som drabbas tycker inte att det är billigt, och vi tycker att det är orättvist.

I tre år har man förhandlat, och framtiden är lika oviss. Oron blir inte mindre, när vi ser att man 1984 är beredd att träffa lika dåliga avtal för fisket som man träffade 1972. Även EG medger tullfrihet för Grönland men inte gratis. Där fick Grönland betala tullfriheten.

I finansplanen 1985 kan man på s. 19 läsa att den svenska regeringen verkar för en fortsatt avveckling av handelshinder. Man säger sig stödja ansträngningarna att få till stånd en ny sammanhållen förhandlingsomgång i GATT

och arbeta inom EFTA och EG samt i det nordiska samarbetet på att undanröja byråkratiska och icke-tariffiära handelshinder. Skall man tolka det så att vi kan vänta oss flera avtal med ensidiga koncessioner på fiskhandelsområdet? Eller kan vi förvänta att regeringen med kraft tar itu med att avskaffa ensidiga koncessioner?

Anf. 25 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Vad vi har att debattera i dag är en effekt av i huvudsak EG:s interna fiskekrig. Det är som bekant en av de svåraste knutar som EG internt har att lösa upp med de mycket svåra spänningar som har funnits och finns inom EG. Såsom ett utflöde av detta fick först England och Irland och sedermera EG till stånd dessa silltullar, där Danmark höll emot långt.

När man lyssnar på Jens Eriksson, får man det intrycket att den svenska regeringen skulle ha hittat på detta. Men det är som bekant ett av de svåraste problem som EG internt har att lösa som har lett till detta.

Vi har lagt upp förhandlingarna så att vi konsekvent har gått på EG för att få en långsiktig lösning. Vi har över huvud taget velat få EG att acceptera att Sverige intar en ståndpunkt, som det är rimligt att biträda. EG har legala möjligheter att agera på ett annat sätt.

Samtidigt har vi gjort uppvaktningar i samtliga EG-huvudstäder. Vi har fört fram detta såsom den för oss viktigaste frågan när det gäller vårt samröre med EG. Jens Eriksson har hela tiden påstått att vi har misslyckats och att det är en meningslös uppläggning därför att vi är ensamma. Vi bör i stället gå till retaliation.

Glädjande nog har Jens Eriksson på denna punkt fått fel. EG har tillmötesgått de svenska önskemålen på kort sikt. Den ytterligare kvot som vi har fått tullfritt innebär också ett stöd just för de svenska sillkvaliteterna. Jens Eriksson talade om nollan, ettan och tvåan. När det gäller just de storlekar som är särskilt viktiga för Sverige gynnas vi mer än t. ex. Norge.

De farhågor som Jens Eriksson uttalade om att förhandlingsuppläggningen var misslyckad och att det inte skulle bli något resultat har glädjande nog visat sig vara felaktiga. Trots EG:s interna stora fiskeproblem lämnar man ett kortsiktigt medgivande till i första hand Sverige. Detta är ju i utomordentligt hög grad ett svenskt önskemål.

Skadeverkningarna på den svenska sillexporten till EG är allvarliga, men de har inte blivit så omfattande som Jens Eriksson gång på gång har sagt här i talarstolen. Jag antar att både Jens Eriksson och jag glädjer oss åt att hans farhågor och hur stor tullbeläggningen på sill skulle bli och hur hårt man skulle drabbas inte har besannats. Den svenska fiskenäringen har förvisso fått vidkännas tullar, men till mycket lägre tal än dem som Jens Eriksson tidigare har varnat för.

När det gäller Grönland innebär den svenska inställningen, som vi har lagt fram förslag om i en proposition till riksdagen, att vi inte på något sätt ändrar våra handelsförbindelser med Grönland. Vi varken utvidgar eller minskar vår frihandel. Det vore märkligt om vi till följd av att Grönland, ett av de fattigaste områdena i Norden, lämnar EG därmed skulle försämra grönlän-

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1984

*Om åtgärder för att
skydda den
svenska
fiskerinäringen*

Torsdagen den
24 januari 1984

*Om åtgärder för att
skydda den
svenska
fiskerinäringen*

ningarnas möjligheter att handla med oss. Det vore inte rimligt. I det nordiska samarbetet finns gemensamma program antagna för de nordiska länderna om hur vi skall stödja Västnorden, bl. a. Färöarna och inte minst Grönland.

Det finns fattiga områden i det annars rika Norden. Att vi som en följd av att Grönland lämnar EG skulle ensidigt försämra grönlänningarnas möjlighet att handla med oss tycker vi inte hade varit rimligt. Vår handel med Grönland när det gäller fisk är mycket blygsam på de områden där det finns ensidiga konsessioner till EG. Värdet av importen uppgick 1983 till 0,4 milj. kr.

Det är självklart att om det i framtiden skulle bli en omfattande import, som skulle orsaka skada, fick vi ta upp det med grönlänningarna, på samma sätt som vi kan göra med andra länder. Men det är ju en helt abstrakt och teoretisk fråga, med tanke på den blygsamma handel vi har med Grönland, som är ett litet land om man ser till befolkningen. Jag menar att det vore tvärtemot alla våra ambitioner på det nordiska samarbetets område, om vi skulle försämra grönlänningarnas möjlighet att handla med oss.

Anf. 26 JENS ERIKSSON (m):

Herr talman! Det är väl i varje fall inte en uppgift för svenska regeringen att offra svenskt fiske för att lösa de spänningar som finns inom EG.

Jag menar att jag inte har fått fel. Det är bara det att verkningarna ännu inte har slagit igenom fullt ut. EG har medgett 10 000 ton extra, men vi har inga garantier för att vi får dessa 10 000 ton, och då stämmer mina förutsägelser in. Jag önskar inte att de skall göra det, utan tvärtom ser jag gärna att utrikeshandelsministern får rätt i sina antaganden.

Statsrådet Hellström säger att den svenska sillkvaliteten får företräde. Jag vill peka på litet grand av den okunnighet som rått när man förhandlat fram avtalet. I dag ligger sex östtyskar och tar tvåans sill i Rönnäng, och där har vi en viss avsättning, men vi finner ingen avsättning för de två största storlekarna, nollor och nollnollor, utan att betala tull för dem. Man borde ha tittat litet närmare på det.

Jag bara undrar hur det blir, och jag har inte ändrat uppfattning i fråga om att man har fört förhandlingarna så att de skadat svenskt fiske. 1972 års avtal har fått allvarliga följder för svenskt fiske med en försämrad lönsamhet.

Sedan säger statsrådet att vi inte får vidta åtgärder som drabbar ett fattigt område. Ja, det finns ju olika mått på fattigdom. Tydligen tycker inte EG att Grönland är fattigt, för EG har tillskansat sig 100 000 ton torsk, dubbelt så mycket som hela det svenska fisket efter torsk, för att medge tullfrihet på EG-marknaden.

Jag har inte krävt att vi skall ha tullhinder för EG längre än vi har ömsesidiga konsessioner. Vi skall kunna exportera fisk och fiskprodukter tullfritt till Grönland när grönlänningarna har rätt att exportera tullfritt till oss. Även om det är en stor eller liten affär skall det vara lika på bägge håll, inte minst mellan nordiska grannar.

Anf. 27 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Jag antar att Jens Eriksson liksom jag hoppas att extrakvoten leder till så liten tullbeläggning som möjligt eller ingen tullbeläggning alls under den period som gäller 1985. Vad jag talade om var 1984, när Jens Eriksson i kammaren och i andra sammanhang talade om att han räknade med en tullbeläggning då, för ett år sedan, av 10 000 à 12 000 ton. Som jag sade, fick han glädjande nog fel.

Tullbeläggningen blev besvärlig nog för näringen, men den blev mycket mindre än den som Jens Eriksson var rädd för. Vad jag påpekade var alltså att Jens Erikssons farhågor har varit överdrivna också på det område där han betraktar sig som särskilt sakkunnig.

De extrakvoter som har tillkommit nu är till för att täcka den danska och västtyska förädlingsindustrins behov av sill. Danmark och Västtyskland är de två länder som har varit till stöd för Sverige i EG, av naturliga skäl därför att de behöver vår sill, och det känner Jens Eriksson väl till.

Det gäller alltså i praktiken främst småsill från Östersjön, och jag menar att extrakvoten som den är utformad gynnar Sverige mer än många andra som står utanför EG. Det är också Sverige som drivit denna fråga med EG.

Jag tror också att vi kan vara överens om att inriktningen av EG:s åtgärder är bättre för Sverige än för många andra länder – och den har framkommit som resultat av våra förhandlingar.

Jens Eriksson talar fortfarande som om EG inte fanns, inte hade bestämmelser och inte hade möjligheter att ta ut tull. Men EG har ju dessa möjligheter, och det är därför vi måste förhandla med EG.

När det gäller Grönland är det som har hänt bara en sak. Grönland lämnar EG, och Grönland vill på olika sätt allmänt integrera sig med Norden. Detta har manifesterat sig i och med Grönlands upptrappade deltagande i Nordiska rådet och på annat sätt. Det är vad som skett. Varför skulle Sverige av detta skäl försämrade grönlänningarnas möjligheter att handla med oss? Det är möjligen en moderat ståndpunkt, men jag tror inte att många andra i denna kammare förfäktar en sådan ståndpunkt.

Anf. 28 JENS ERIKSSON (m):

Herr talman! Det är klart att vi inte kan bestämma över EG, men vi kan mycket väl bestämma över våra förhållanden.

Från regeringens sida har man sagt att man kan återta de åtaganden man har gjort beträffande koncessionerna och att det är detta man kan använda som vapen. Vi har dessutom suspenderat införselavgifterna på fiskfiléer, av vilka vi förra året fick en import från EG-landet Danmark på 30 000 ton. Också detta skulle kunna användas som ett vapen när man nu diskuterar.

Vi har inte fått detta helt gratis. Vi har två ofördelaktiga kvotavtal med EG, dels utbytet Nordsjön–Östersjön och dels avtalet om Skagerrak där vi inte vet var det kommer att sluta. Detta har vi gjort för att kunna upprätthålla en god anda mellan EG och Sverige och kanske få en lösning. Jag hoppas man kan komma fram till en lösning som ger tullfrihet mellan EG och Sverige på fiskprodukter.

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1984

*Om åtgärder för att
skydda den
svenska
fiskerinäringen*

*Om åtgärder för att
skydda den
svenska
fiskerinäringen*

Såvitt jag känner till levererar vi ingen råvara till tysk beredningsindustri. Hela vår export av oberedd vara går till Danmark. Däremot exporterar vi beredda produkter till Västtyskland.

Jag hoppas att man skall kunna rätta till detta så att svenskt fiske kan leverera till EG på samma villkor som EG kan leverera till Sverige. Då har vi handelsfrihet mellan EG och Sverige. Och då har vi också handelsfrihet mellan Sverige och Grönland.

Anf. 29 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Jag har svårt att förstå Jens Erikssons uppläggning av denna diskussion. Jag trodde att han framför allt var intresserad av att åstadkomma resultat för näringen. Men han har en uppläggning som enbart är tämligen destruktiv kritik av regeringen, som om regeringen verkade i ett lufttomt rum där EG inte fanns och inte hade möjlighet att sätta tullar mot oss. Han har gång på gång talat om att vi skulle misslyckas. Nu har vi på kort sikt glädjande nog lyckats, och det tycks göra honom än mer förgrymmad.

Om vi skulle gå till motåtgärder på det sätt som han föreslog i sin senaste replik skulle det innebära att vi skulle straffa Danmark, vid sidan av Västtyskland vår främste allierade inom EG i sillfrågan. Danmark och Sverige har av de skäl som Jens Eriksson själv utvecklat samma intresse. Den danska beredningsindustrin behöver vår sill och vill ha den. Danskarna har varit till stor hjälp för oss i EG. Men det är alltså danskarna som skulle råka ut för det straff Jens Eriksson nyss föreslog. Inte kan det väl hjälpa den svenska fiskerinäringen att ha en sådan uppläggning. Samtidigt skulle det straff Jens Eriksson utmäter inte på något sätt garantera att vi skulle få någon sänkning av EG:s silltull.

Anf. 30 JENS ERIKSSON (m):

Herr talman! Egentligen är det inte mitt förslag. Jag refererade till vad en representant för regeringen sagt – vad man möjligen överväger att göra. Jag tycker det är ett bra initiativ från regeringen.

Jag kan visa kopior på att det inte är jag som hittat på detta, men jag stöder uppläggningsen, och det är därför jag för det resonemanget här i kammaren. Men det är inte mitt förslag.

Anf. 31 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Man får skilja på vilka legala rättigheter Sverige har och vad som är förnuftigt att göra om man vill uppnå resultat för den svenska fiskerinäringen.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på frågorna 1984/85:336 och 358 om svenskundervisningen för invandrare

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1985

Om svenskundervisningen för invandrare

Anf. 32 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Kenth Skårvik har frågat statsrådet Gradin när regeringen tänker säkerställa att nödvändig svenskundervisning kan ges till invandrare t. ex. genom överföring av medel från s. k. lagbunden undervisning.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

Oskar Lindkvist har frågat mig vilka möjligheter det finns att öka resurserna inom den fria kvoten för svenskundervisning för invandrare under innevarande budgetår.

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

Undervisningen för invandrare i svenska språket får för innevarande budgetår omfatta sammanlagt 562 000 studietimmar. Dessa studietimmar fördelas på följande sätt. 40 000 studietimmar får användas för undervisning som är en följd av lagstiftning, dvs. lagen (1972:650) om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning för invandrare. 437 000 studietimmar får användas för s. k. övrig undervisning och 13 000 studietimmar får disponeras för särskild samhällsundervisning inkl. studiecirklar i sömnad, matlagning m. m. Dessutom får högst 72 000 studietimmar disponeras för undervisning i svenska språket för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd och för vilka särskild ersättning lämnas till honom enligt bestämmelserna i 10 eller 12 §§ förordningen (1984:683) om statlig ersättning för mottagande av flyktingar och vissa andra utlänningar.

Folkbildningsförbundet har inkommit med en ansökan i syfte att få ytterligare resurser till studieförbunden för deras verksamhet med svenskundervisning för invandrare under innevarande budgetår. Frågan bereds f. n. inom regeringskansliet. Jag räknar med att inom kort kunna redovisa ett ställningstagande.

Anf. 33 KENTH SKÅRVIK (fp):

Herr talman! Jag tackar utbildningsministern för svaret, som kanske inte var det svar som vi hade hoppats på. Jag ber också om ursäkt för att frågan ställdes till statsrådet Gradin. Jag borde givetvis ha vetat att frågan skulle ha riktats till utbildningsministern.

Enligt tidningsuppgifter som förekommit skulle flyktingar och asylsökande, som på senaste tiden kommit till Sverige, inte få någon undervisning i svenska på grund av att pengarna för detta ändamål tagit slut.

Vi känner till att enligt de fastställda riktlinjerna för invandrapolitiken skall grundläggande undervisning i svenska språket meddelas invandrare kostnadsfritt så snart som möjligt efter ankomsten till Sverige. Undervisningen finansieras helt med statliga bidrag och verkställs av studieförbunden. Dessa är också oroade av att pengar saknas och har tillskrivit flera statsråd i denna fråga för att få besked.

Eftersom antalet asylsökande har ökat kraftigt under förra året måste

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om svenskunder-
visningen för in-
vandrare*

givetvis mer pengar till för att undervisningen skall kunna skötas enligt givna direktiv.

Under både våren och hösten var undervisningen av stor omfattning, och köer bildades till SFI-undervisningen i de invandringsintensiva områdena. Det är då givetvis inte underligt att statsbidragen tryter efter hand som kvoten för studietimmarna för undervisning överskridits. Men har vi riktlinjer för att undervisning skall tillhandahållas, så måste vi omfördela pengar till den sektor där det saknas medel.

Efter vad jag förstått har man från Folkbildningsförbundet – och det hörde vi också här – ansökt om att få disponera pengar inom den lagbundna kvoten, men detta har inte beviljats enligt vad Folkbildningsförbundet skriver.

Eftersom de förväntade behoven för våren 1985 inte visar någon tendens till minskning ser studieförbunden tiden an med oro. Resultaten kan, om inget görs, bli att undervisning i svenska inom ramen för de särskilda medel som anslagits därför inte kommer att kunna bedrivas annat än ytterst sporadiskt mellan mars och juni 1985.

Vi måste rimligtvis rätta oss efter den faktiska situationen och inte efter den tänkta, om vi skall följa de direktiv vi själva beslutat om.

Detta är ingen fråga som har dykt upp som gubben i lådan under den senaste tiden, utan den kunde uppmärksammas redan under hösten 1984. Statssekreterare Ringborg, som intervjuades i ett radioprogram ganska nyligen – det var den 17 januari – svarade på frågan, om han trodde att den här frågan kommer att lösas på ett positivt sätt, på följande sätt: Jag hoppas verkligen det. Jag förstår inte hur vi över huvud taget skall kunna klara den utan att göra någonting.

Jag vill bara fråga: Kan vi få samma positiva besked av utbildningsministern?

Anf. 34 OSKAR LINDKVIST (s):

Herr talman! Jag tackar utbildningsministern för svaret på min fråga. Naturligtvis har svaret inte den utformning som jag hade förväntat. Bakgrunden till att jag valt denna form, i stället för att försöka beveka riksdagen genom en motion, är att läget är kritiskt när det gäller undervisningen i svenska för invandrare.

Det är ju bekant att Folkbildningsförbundet med stor energi försökt förklara läget för tre statsråd, nämligen Lena Hjelm-Wallén, Anita Gradin och Kjell-Olof Feldt. Men denna vanligtvis allerta trio har hitintills inte visat några tydliga tecken på att reagera. Det är verkligen tråkigt.

De uppgifter som jag nu skall läsa upp gäller innevarande budgetår. Studieförbundens totala behov är 670 000 studietimmar. Anslag har beviljats för 604 000 studietimmar. På grund av att studietimmarna är kvoterade kan bildningsförbunden endast utnyttja 494 000 timmar. Då har följande kritiska läge uppstått: Statsmakterna tar tillbaka beviljat anslag för 84 000 studietimmar, om ingen ändring sker eller om inte regering och riksdag är beredda att riva stängslet mellan kvoterna, så att dessa 84 000 timmar kan disponeras som fri kvot fram till budgetårets slut den 30 juni 1985.

Kvoteringen stämmer således inte längre med verksamhetens inriktning. Hundratalas asylsökande i enbart Stockholm kan inte längre få läsa svenska. Det betyder att dessa asylsökande i stället inte gör någonting. Detta är det primära. Det andra är att både TBV och Kursverksamheten har måst friställa ett antal lärare, eftersom de inte kan uppbringa resurser för att fortsätta på egen hand.

ABF i Stockholm fortsätter undervisningen den här terminen ut och tar då i anspråk medel som är avsedda för helt andra ändamål inom organisationen. Jag skall citera ett tidningsuttalande av en företrädare för ABF när det gäller undervisning i svenska för invandrare: "I stället för att sätta 350 elever på gatan går ABF in och betalar mellanskillnaden tills utbildningsdepartementet kommit på bättre tankar."

Herr talman! Har utbildningsdepartementet kommit på bättre tankar är just nu den viktiga frågan. Det ger svaret ingen klar antydan om. Utbildningsministern säger att hon räknar med att inom kort redovisa ett ställningstagande. Då är min fråga: Hur lång tid inrymmer begreppet inom kort?

Anf. 35 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Jag är väl medveten om det bekymmersamma läge som nu råder på studieförbunden när det gäller att tillgodose berättigade behov av svenskundervisning för invandrare på grund av att timtilldelningen för verksamheten inte räcker. I mitt inledande svar sade jag att frågan om timtilldelning för svenskundervisning för innevarande år är föremål för beredning i regeringskansliet. Detta är det enda som jag officiellt som statsråd kan säga här i kammaren, innan ärendet är färdigberett och har slutbehandlats inom regeringen.

Jag vill dock tillägga – och det är viktigt – att min utgångspunkt självfallet är den att beredningen av frågan bör leda till förändringar i nuvarande timkvoter för svenskundervisningen för invandrare, främst i syfte att öka den s. k. fria kvoten. Jag räknar med att inom kort – inom en eller någon vecka – kunna lämna ett positivt besked i frågan.

Anf. 36 KENTH SKÅRVIK (fp):

Herr talman! Jag är fullt medveten om de formella besvär vi har att få klara besked här i huset från statsråden. Jag är tacksam och glad för att statsrådet ändå gav oss den vinken att hon är medveten om den besvärliga situationen. Vi hörde ju vilka svåra konsekvenser som studieförbunden och givetvis även invandrarna trots allt ställs inför.

Vi väntar oss alltså att inom kort eller inom en vecka få ett klart besked. Detta stämmer också med den intervju som statssekreterare Ringborg gav, där han sade att han inom två eller tre veckor hoppades kunna ge besked från utbildningsdepartementet.

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om ett nytt skol-
betygssystem*

Anf. 37 OSKAR LINDKVIST (s):

Herr talman! Jag tackar naturligtvis för det sista beskedet. En vecka kan vi ha tålamod. Utbildningsministern säger att hon hoppas att beredningen kan leda till förändringar inom den fria kvoten, och det är ju just det ärende vi är ute i för att man skall kunna ta till vara de resurser som finns och hålla i gång verksamheten med svenska för invandrare.

Jag lovar att hålla mig stilla en vecka framöver i förhoppning om att det tidsschema som har lämnats också kommer att hållas.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på fråga 1984/85:320 om ett nytt skolbetygssystem

Anf. 38 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Gunnar Hökmark har frågat mig om jag avser att lägga förslag till riksdagen om ett nytt betygssystem.

Det s. k. relativa betygssystemet infördes i grundskolan efter beslut av riksdagen våren 1962. Betygen fördelades i detta system efter en normalfördelning för samtliga elever i riket med en viss andel av eleverna för varje betygsgrad i en femgradig skala.

I proposition 1978/79:180 om läroplan för grundskolan m. m. behandlades frågan om betygssystem. Föredraganden, statsrådet Rodhe, anförde att hon inte var beredd att tillstyrka att de relativa betygen ersattes med kursrelaterade betyg. Som skäl angavs bl. a. att kursrelaterade betyg förutsätter en stark central styrning av innehållet i undervisningen. Riksdagen hade inget att erinra mot vad föredraganden anförde.

Efter förslag i läroplanspropositionen modifierades dock det relativa betygssystemet. Medelbetyget för samtliga elever skall vara tre. Övriga betyg skall ges med hänsyn till elevernas prestationer. Någon given proportion för de olika betygsgraderna finns således inte längre. Normalt skall dock antalet fyror och tvåor i en klass vara fler än antalet femmor resp. ettor. Standardprov står till skolornas förfogande som riktninggivare för betyget tre i vissa centrala ämnen. Förändringarna gäller sedan läsåret 1982/83.

Genom förändringarna i betygssystemet i samband med läroplansbeslutet har en förändring skett av det relativa betygssystemet i riktning mot mer kursrelaterade betyg. Dessa förändringar har ännu inte gällt i tre hela läsår. Det finns anledning att låta skolväsendet få arbetsro genom att vara försiktig med att nu göra stora ytterligare förändringar i betygssystemet. Detta hindrar inte att det kan finnas skäl att uppmärksamma vissa problem i samband med betygssystemets funktion, t. ex. i samband med intagningen till gymnasieskolan. Jag välkomnar för min del en fortsatt öppen diskussion i denna fråga.

Anf. 39 GUNNAR HÖKMARK (m):

Herr talman! Först vill jag tacka skolministern för hans svar på min fråga. Den är ställd därför att statsministern i ett TV-program där han utfrågades av ungdomar sade följande:

Relativa betyg fungerar inte i praktiken. Man försöker nu föra in litet mer målrelaterade och kursrelaterade betyg.

Det är trots allt ett ganska entydigt besked från statsministern om att det nuvarande relativa betygssystemet inte fungerar och att det finns planer på att slå in på vägen mot ett annat system.

De modifieringar som har gjorts av det nuvarande betygssystemet innebär knappast att man därmed har övergett det relativa betygssystemet. Och detta understryks, herr talman, mycket noga av skolministern i hans svar. Han säger där:

”Medelbetyget för samtliga elever skall vara tre. Övriga betyg skall ges med hänsyn till elevernas prestationer. Någon given proportion för de olika betygsgraderna finns således inte längre. Normalt skall dock antalet fyror och tvåor i en klass vara fler än antalet femmor resp. ettor.”

Med andra ord: Någon given proportion skall det inte finnas, men däremot ger skolministern oss en given normal proportion.

Grunden till att regeringen har svårt att föra en betygsdebatt är att man inte delar den uppfattning som finns bland Sveriges elever, lärare och föräldrar, som vill ha betyg men anser att det nuvarande betygssystemet fungerar dåligt. Om regeringsmedlemmarna inte har denna syn skall de antingen säga det – oavsett om de framträder i TV och oavsett om de talar med ungdomsväljare – eller också ändra sig.

Skolministern säger i slutet av sitt svar att han välkomnar en ytterligare diskussion. Med tanke på att Sveriges elever vill ha betyg och är missnöjda med det nuvarande betygssystemet skulle jag vilja fråga: Vilket är skolministerns bidrag till denna diskussion? Är skolministern beredd att starta ett arbete på ett nytt betygssystem, som tar fasta på vilka krav som ställs på eleverna, i stället för att vara ett relativt betygssystem?

Efter att ha tagit del av skolministerns svar har vi, herr talman, även hans ord på att dagens relativa betygssystem är ett *relativt* betygssystem. Med tanke på att statsministern har deklarerat att sådana betygssystem fungerar dåligt i praktiken skulle jag vilja veta: Vad gäller?

Anf. 40 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Jag tillhör dem som har haft möjlighet att vid många tillfällen, och med olika parter, föra en ganska ingående diskussion och ha långa samtal om betyg och betygsfrågor. Det är inte på det sättet att regeringen inte har redövisat sin syn på betygen. Däremot har vi sagt att det finns anledning att föra betygsdebatten mycket nyanserat.

Jag har i de anföranden som jag har hållit och i de samtal som jag har fört understrukit att betygen tjänstgör som urvalsinstrument för högre studier. Jag har också kunnat peka på att vi med ett betygssystem som har denna uppgift gärna får en inriktning av undervisningen mot sådant som låter sig

betygsätas. Det kan även leda till betygskrav för vissa linjer och utbildningar som är helt orimliga. Av dessa skäl har jag i de debatter och de samtal som jag har fört välkomnat en diskussion.

Jag tror att det är nödvändigt att vi tar ganska lång tid på oss. Det gäller inte att hitta på det knepigaste förslaget och sedan lansera det för att det skall kunna genomföras nästa höst. Det är viktigt att vi får tillfälle att under en period av ett par tre år föra en ingående diskussion, bland elever, föräldrar, lärare och annat skolfolk – och naturligtvis också i de politiska grupperingar som återfinns i riksdagen.

Man bör kunna diskutera dessa frågor utan att på förhand inta en position som man tycker är den bästa. En *öppen* diskussion om ett lämpligt urvalssystem för högre studier är vad vi behöver.

Anf. 41 GUNNAR HÖKMARK (m):

Herr talman! Jag konstaterar att skolministern har talat med många parter om betygen. Jag hoppas att han då har kommit underfund med att det finns ett överväldigande stöd för att man skall ha betyg i den svenska skolan och för att betygssystemet skall vara ett annat än dagens relativa system.

Herr talman! Skolministern efterlyser en nyanserad betygsdebatt där det är viktigt att ta fasta på vilken funktion betygen skall fylla. Skolministern pekade på en av funktionerna, nämligen att betygen skall fungera som ett urvalsinstrument. Det är enligt vad regeringen numera säger betygens enda funktion. Men borde det inte finnas anledning för skolministern att fundera över varför det är så att den överväldigande delen av Sveriges elever vill ha betyg i skolan, om inte detta beror på att eleverna upplever att betygen fyller några ytterligare funktioner än dem som skolministern nämnde? Betygen innebär att de får en klar anvisning om vilka krav som ställs på dem, att de får ett fotfäste i vetenskapen om hur mycket de kan och en känsla av att de kan påverka sina kunskaper genom eget arbete. Betygen innebär här en stimulans samtidigt som de kan användas som en kontroll av det egna arbetet. Betygen är alltså något mer än bara ett urvalsinstrument. Skulle skolministern vilja medge att betygen betyder någonting annat för eleverna än vad de gör för skolministern och regeringen?

Herr talman! Skolministern sade också att vi skall ta lång tid på oss för den här diskussionen. Vi moderater har redan tagit lång tid på oss för den. Vi har drivit frågan i 20 år. Under hela denna tid har socialdemokraterna envetet och konsekvent motarbetat betygen. Innebär skolministerns uttalande helt nyligen att vi nu skall föra en diskussion om vilken typ av betyg vi skall ha och hur vi skall utveckla betygssystemet? Innebär det att socialdemokraterna håller på att överge sin position i vad gäller betygen?

Anf. 42 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Det är inte jag eller det socialdemokratiska partiet som har sagt hur betygssystemet skall vara. Det är riksdagen som ganska nyligen och med bred majoritet har fattat beslut om det.

När det gäller synen på betygen tycker jag det finns anledning att

understryka att det nuvarande betygssystemet – sannolikt av ett flertal – anses ha brister, men att det inte finns samma enighet om vad man skall ha i stället. En företagsledare som emellanåt åtnjuter visst anseende för kompetens, nämligen Jan Carlzon, sade följande i en intervju:

Betygen mäter fel saker. De mäter ju inte ens en persons intellektuella förmåga, utan bara en människas prestation i ett visst ämne under en bestämd tid. Det handlar om resultatet på prov som omvandlas till siffror och det säger väldigt litet om en persons förmåga att klara av ett arbete.

Det är naturligtvis på det sättet. Betygen har vi som ett urvalsinstrument, men de talar faktiskt i regel inte om vad en elev kan.

Anf. 43 GUNNAR HÖKMARK (m):

Herr talman! Detta är just poängen. De relativa betygen talar inte om vad man kan. De är konstruerade för att inte tala om vad en elev kan, utan hur mycket eleven kan i förhållande till andra elever. Det är detta, herr talman, som är bakgrunden till att vi moderater har drivit kravet på ett annat betygssystem, ett system som mäter vad man kan och som inte utger sig för att vara något annat, dvs. en mätare av kunskap. Ytterligare en risk med dagens relativa betygssystem är nämligen att det kan komma att uppfattas som en mer generell mätare än en mätare av sådant som betygen enligt vår mening skall mäta, nämligen kunskaper.

Herr talman! Regeringen vill, beroende på utslagningen i grundskolan, att man skall börja utvärdera kunskapsinhämtandet där och se hur det fungerar. Det är bra. Ett alldeles ypperligt sätt att göra det vore att införa betyg. Jag menar då inte betyg som kommer som en chock i 8:an och 9:an, utan sådana som finns med i skolarbetet, så att eleverna lär sig att leva med dem som en naturlig del i skolarbetet och så att de genom dem får den kontinuerliga utvärdering av skolarbetet som regeringen nu plötsligt efterlyser.

Jag vill än en gång fråga vad som gäller i det här sammanhanget. Avser regeringen att, som statsministern lät ana i TV-programmet, skapa ett nytt betygssystem eller gäller Bengt Göransson's ord, att man skall föra en långsiktig diskussion – kanhända en diskussion under ytterligare 20 år?

Anf. 44 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Jag har givit Gunnar Hökmark besked om att jag för regeringens del välkomnar en diskussion om ett nytt betygssystem. Jag tror att det är nödvändigt att vi får det. Vidare refererade jag till SAS-chefen Jan Carlzon, som just pekade på att betyg inte talar om vad folk faktiskt kan.

I årets budgetproposition har jag mycket starkt understrukt vikten av att skolan kontrollerar kunskaperna. Det gör man inte bäst med betyg. Detta är inte konstigare än att man när det gäller en körkortsaspirant kontrollerar att han faktiskt har kompetens att köra bil, innan han får ut sitt körkort. Jag ser ingen poäng i ett system där man graderade körkortslevarna och talade om vem som var allra bäst i att köra bil och samtidigt släppte ut den som inte hade skaffat sig kompetens med ett körkort i handen för att köra utan kompetens men med papper på att han inte hade sådan.

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om ett nytt skol-
betygssystem*

Anf. 45 GUNNAR HÖKMARK (m):

Herr talman! Nu tror jag att skolministern har tappat sitt ursprungliga manus. Åtminstone vi moderater vill inte ha ett betygssystem som ser som sin främsta funktion att peka ut vem som är bäst eller sämst. Det är det som dagens relativa betygssystem gör. Vad vi vill ha är ett betygssystem som mäter kunskaper. Därvidlag kan vi gärna instämma i SAS-chefens åsikt, att betygen givetvis skall mäta kunskaper.

Nu är det så, herr talman, att skolministern har sagt sig vara öppen för en ytterligare diskussion. Det sade han även i sitt senaste inlägg. Mot bakgrund av att opinionen är entydig bland dem som är verksamma inom skolan skulle jag vilja fråga skolministern: Vilket är skolministerns bidrag till den diskussionen?

Statsministern redogjorde i TV-programmet för betydligt mer än vad skolministern har varit beredd att göra. Statsministern gick ungdomsväljarna till mötes. Han sade att dagens betygssystem fungerar dåligt och att man skall slå in på en väg mot ett nytt system. Är skolministern beredd att ge sitt bidrag till en diskussion?

Anf. 46 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Under de gångna åren har jag i riksdagen och i diskussioner utanför riksdagen fört både öppna och förutsättningslösa resonemang om betygssystemen, och det ämnar jag fortsätta med. Att få ett betygssystem som uppfattas som rättvist för eleverna är mycket viktigt; vi är angelägna att få det. Samtidigt måste vi emellertid också se den svaghet som varje betygssystem har. Att svagheter finns visar bl. a. försöken att sätta betyg i sådana ämnen som har starka inslag av upplevelsekaraktär. Jag tänker t. ex. på de estetiska ämnena.

Anf. 47 GUNNAR HÖKMARK (m):

Herr talman! Skolministern återkommer ideligen till att han är öppen för en diskussion och att han gärna vill fortsätta den. Det är ypperligt. Det vore bra om han någon gång vore beredd att starta den diskussionen. Annars kan det dröja väldigt länge. Att inte se till att vi får ett nytt betygssystem är dålig skolpolitik. Att lova Sveriges elever att införa ett nytt betygssystem utan att verkligen göra det är dessutom dålig politik över huvud taget.

Anf. 48 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Jag skall försöka föra den diskussionen också med Gunnar Hökmark, även om det har sina besvärligheter, eftersom han föredrar att utfärda proklamationer och ställa frågor om andras positioner i stället för att någon gång föra ett samtal där också han öppnar och försöker ta emot synpunkter.

Anf. 49 GUNNAR HÖKMARK (m):

Herr talman! Vi skall inte fortsätta denna replikväxling alltför länge. Allt vad jag har begärt i min fråga är att få veta om regeringen är beredd att lägga

fram förslag om ett nytt betygssystem. Det besked jag fick i svaret är att skolministern är öppen för en sådan diskussion. Därefter frågade jag: Vilket är skolministerns bidrag till denna diskussion? Därav har intet blivit.

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1985

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om betygen i
grundskolan*

11 § Svar på fråga 1984/85:324 om betygen i grundskolan

Anf. 50 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Per Unckel har frågat mig om jag avser att föreslå regeringen att bevilja Danderyd, Sollentuna och Vellinge kommuner dispens från skolförordningens bestämmelse att betyg inte får ges före årskurs 8.

Nu gällande regler om betygsättning i grundskolan innebär att betyg endast skall ges i årskurserna 8 och 9. Dessa regler baseras på det beslut i frågan som riksdagen fattade våren 1979 i samband med beslutet om ny läroplan för grundskolan. Lgr 80, (prop. 1978/79:180, UbU 45, rskr 422). Riksdagen har efter detta beslut vid flera tillfällen haft att ta ställning till motionsledes framförda förslag om ändringar i betygssystemet innebärande bl. a. utökad betygsgivning. Förslagen har avvisats av riksdagen, som bl. a. har hänvisat till att beslutet år 1979 om betygen i grundskolan togs med bred majoritet.

Regeringen har mot denna bakgrund den 20 december 1984 avslagit ansökningar från skolstyrelserna i Danderyd, Sollentuna och Vellinge kommuner om försöksverksamhet med utökad betygsgivning i grundskolan.

Anf. 51 PER UNCKEL (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Göransson för svaret på min fråga.

Detta det första bidraget från Bengt Göransson i den öppna diskussionen om betygens framtid manar inte direkt till efterföljd om det är på detta vis som dialogen mellan oss i oppositionen och socialdemokraterna skall föras. Våra förslag bemöts med ett nej från regeringen.

Bakgrunden till min fråga är att tre kommuner har velat ta regeringen på allvar när den proklamerat att den är intresserad av lokal försöksverksamhet inom skolområdet. I Vellinge, Danderyd och Sollentuna har man frågat elever och föräldrar vad de tyckte var angeläget att pröva. Eleverna och föräldrarna sade: Vi vill pröva att ge betyg tidigare. Regeringens svar blev nej när det gäller detta önskemål.

Detta, herr talman, tycker jag är uttryck för nonchalans från regeringens sida på två plan. För det första är det fråga om nonchalans gentemot kommunerna. Det är desto mera anmärkningsvärt eftersom socialdemokraterna uttryckligen säger sig vilja stimulera kommunerna att ta egna initiativ på det här området. Min slutsats är att det uppenbarligen inte är lönt att ta initiativ till lokal försöks- och utvecklingsverksamhet om det inte rör av socialdemokratin gillade åsikter.

Min fråga till Bengt Göransson är: Vad är det man skall begära att få pröva för att ha en chans att få tillstånd av regeringen?

Herr talman! För det andra är det fråga om nonchalans på ett annat plan – och värre – nämligen gentemot eleverna. I Sollentuna kommun har skolstyrelsen gått ut och frågat eleverna vad de tyckte om betygsgivning som börjar så sent som i årskurs 8. Man ställde följande fråga till eleverna i årskurs 6: Vill du få betyg tidigare, och inte enbart i årskurserna 8 och 9? 85 % av eleverna sade: Ja, det vill vi. Man frågade också barnens föräldrar om samma sak. Återigen blev det 85 % som sade: Vi vill ha betyg tidigare.

Vidare har man frågat eleverna i årskurs 9, som alltså redan drabbats av den sena betygsgivningen, vad de tyckte. 82 % av eleverna sade: Vi skulle ha varit hjälpta av att få betyg före årskurs 8.

Mot den här bakgrunden frågar jag statsrådet: Med vilken moralisk rätt anser sig regeringen kunna vägra elever som behöver betyg som stimulans och upplysning att verkligen få betyg när de begär att få sådana? Med vilken rätt säger regeringen: Ni har fel, ni förstår inte ert eget bästa?

Vore det inte mera konsekvent av regeringen – om man nu menar någonting med talet om att man är öppen för en diskussion om betygssystemets framtid – att säga att vi ifrån regeringens sida visserligen inte tror på det här, men vill ni pröva skall ni verkligen få göra det?

Herr talman! Mitt intryck kvarstår även efter det att jag fått Bengt Göranssons svar på min fråga och efter det att jag lyssnat på statsrådets debatt med Gunnar Hökmark: regeringen vill inte ha några betyg över huvud taget. Där går skiljelinjen mellan er och oss.

Anf. 52 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Jag vill ta upp två saker.

Det första är att regeringen stöder sig på riksdagens uppfattning och riksdagens beslut när den hävdar det betygssystem som faktiskt tillämpas nu. Regeringen har i det sammanhanget understrukit att det är viktigt att eleverna i landet har ett gemensamt betygssystem. Det är viktigt att ett antal årskullar som kommer ut ur skolan har en gemensam erfarenhet i form av betygssystemet. Man kan inte ha alltför många olika system.

Det andra är att jag vill påminna om att regeringsbeslutet i höstas naturligtvis inte är ett debattinlägg utan innebär en tillämpning av vad som faktiskt gäller.

Jag har i föregående debatt med Gunnar Hökmark upprepat att jag välkomnar en diskussion om betygsättningen. Det gör jag – jag tror det är viktigt att den diskussionen förs. Den kan emellertid knappast föras i form av enminutersinlägg från riksdagens talarstol. Jag tror det är viktigt att den förs på föräldramöten, i elevråd, i politiska föreningar och andra organisationer, i lärarförsamlingar och på skolmöten av olika slag. Den diskussionen är vi beredda att delta i, med all öppenhet.

Sedan vill jag för regeringens del därutöver påpeka att det centrala i skolan faktiskt inte är att sätta betyg. Det centrala är att lära eleverna någonting. Av

det skälet har jag i årets budgetproposition mycket starkt understrukt att skolan skall kontrollera att eleverna faktiskt lär sig något.

Anf. 53 PER UNCKEL (m):

Herr talman! Jag vill kommentera de båda kommentarer som Bengt Göransson gav i anledning av mitt svar.

Hans första kommentar – att alltför många inte får ha alltför olikartad bakgrund i betygshänseende sett över landet i dess helhet – förstår jag inte, mot bakgrund av att min egen och tre andra kommuner önskar att några få åtminstone skall få ha en något annorlunda bakgrund. Vårt lands bekymmer i dag är förvisso inte att mångfalden i betygshänseende är för stor. Problemet är att vi har avvecklat möjligheten att se om andra betygsättningsmetoder skulle ha någonting att ge jämfört med det system som vi har f. n.

Min andra kommentar gäller Bengt Göranssons kommentar till debatten om ett nytt betygssystem. Om man är intresserad av att föra en öppen dialog om betygssystemet, hur kan man förena den ståndpunkten med att säga att inga kommuner får visa upp erfarenheter av någonting annat än det vi f. n. har? Hur kan Bengt Göransson begära att bli trodd på sina ord om att han vill ha en öppen dialog om betygen, när han samtidigt, så fort någon antyder att vederbörande vill ha mer betyg än man f. n. får, visar kalla handen? Det är den typen av faktiska gärningar, bredvid Bengt Göranssons ord, som får oss att tro att den socialdemokratiska partikongressens beslut nog alltjämt gäller, dvs. att socialdemokraterna eftersträvar en betygslös skola.

Min tredje kommentar är ett upprepande av mina två ursprungliga frågor: Vad får man pröva i skolan för att regeringen skall säga ja? Vad säger Bengt Göransson till de 85 % av eleverna i Sollentuna som begär betyg före årskurs 8? Vet de inte sitt eget bästa?

Anf. 54 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! I samband med de diskussioner som förts om förenklingar och avregleringar har naturligtvis också skolans område varit föremål för prövning. Det har varit angeläget att understryka att det som bör prövas lokalt är sådant som faller inom den kommunala kompetensen. Det som har nationellt intresse – och dit hör läroplanerna och faktiskt också betygssystemet – bör knappast vara föremål för olika tillämpning i olika kommuner.

Jag kan nämna att en av de kommuner som det gäller hade ett preliminärt förslag till någon sorts betygsblankett som innebar att man i procentantal skulle gradera hur mycket eleverna hade lärt sig under året, med målsättningen att de skulle ha nått 50 % i uppförande på hösten för att ha nått 100 % i uppförande på våren. Det är ett av de uppslag som har diskuterats. Jag tycker inte att man skall experimentera med barn på det sättet.

Anf. 55 PER UNCKEL (m):

Herr talman! Det Bengt Göransson sade sist förstärker mitt intryck av att det är ett trångt nålsöga som regeringskansliet skall komma igenom innan

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om betygen i
grundskolan*

man får möjlighet att pröva nya idéer. Censuren över dessa idéers innehåll är stark.

Om Bengt Göransson nu inte gillade den betygsblankett som – om jag inte minns fel – Danderyds kommun hade utarbetat, kan det väl inte vara ett argument för att avslå Sollentuna kommuns ansökan, som inte hade tillstyrkelse till sådan blankett. Det enda Sollentuna kommun ville var att några årskurser tidigare få tillämpa precis samma betygssystem som vi f. n. har. Men se det ville inte regeringen veta av – det ansågs förmodligen vara, med socialdemokratisk terminologi, ett steg bakåt i utvecklingen.

Herr talman! Intrycket förstärks för varje inlägg: Bengt Göransson vill inte ha betyg. Den som gör sig några andra förhoppningar får höra vackra ord från statsrådet, men gärningar får vi nog inte bara vänta på de tre år som Bengt Göranssons debatt om betygssystemet skall pågå, utan för all evärdelig framtid.

Anf. 56 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Per Unckel tycker att varje inlägg av mig förstärker intrycket hos honom att jag inte vill ha betyg. Jag kan inte göra någonting åt det faktum att han drar den slutsatsen. Låt mig emellertid bara understryka att det väsentliga önskemålet hos mig som skolminister är att barnen i skolan skall lära sig någonting.

Anf. 57 PER UNCKEL (m):

Herr talman! I fråga om ambitionen att barnen skall lära sig någonting i skolan har Bengt Göransson en varm frände i mig och i övriga riksdagsledamöter från moderata samlingspartiet. Problemet är, Bengt Göransson – och detta har vi diskuterat vid ett par tillfällen tidigare – är att vi är beredda att föreslå åtgärder i syfte att göra någonting åt den saken, för att förstärka kunskaperna och kvaliteten i skolan. Bengt Göransson nöjer sig med de vackra orden.

I vårt senaste replikskifte om en helt annan fråga för några månader sedan avslutade jag debatten med att hänvisa till statsrådets partikamrat Göran Hägg. Han hävdade att Bengt Göransson säger vackra och kloka saker, men har uppenbarligen i gengäld fått lova att inte försöka genomföra dem. Också detta intryck, herr talman, har förstärkts av dagens debatt.

Anf. 58 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Jag hoppas att Per Unckel vid tillfälle tar chansen att läsa årets budgetproposition, i vilken han kommer att finna att åtskilligt föreslås för att fördjupa och förbättra kunskaperna i skolan.

Anf. 59 PER UNCKEL (m):

Herr talman! Jag kan inte avhålla mig från att påminna Bengt Göransson om vad Gunnar Hökmark sade för en liten stund sedan, nämligen att vi moderater välkomnar att regeringen nu faktiskt säger sig vilja kontrollera vad barnen i skolan kan men att vi inte förstår varför detta inte kan göras med

hjälp av det konventionella sättet, som betyg i skolan alltid har utgjort.

Överläggningen var härmed avslutad.

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1985

12 § Svar på fråga 1984/85:338 om radiosändningarna på invandrarpråk

Om radiosändningarna på invandrarpråk

Anf. 60 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Pär Granstedt har frågat mig om regeringen är beredd att ta initiativ för att förhindra att intressemotsättningar mellan radiobolagen går ut över invandrarernas behov.

Bakgrunden till frågan är att de sändningar på invandrarpråk över Radio Stockholm, som tidigare planerats, inte kommer att äga rum.

Sveriges Radio-koncernens programföretag har i uppdrag att tillgodose olika invandrargruppers behov av program inom ramen för de medel som står till företagets förfogande. Avvägningen mellan olika grupper skall göras av företaget på grundval av de allmänna riktlinjer som riksdagsbeslut (prop. 1977/78:91) och radioavtal anger.

Frågor som rör den löpande planeringen är en angelägenhet för programföretagen.

Större frågor om principer, ambitionsnivåer och användningen av de olika kanalerna kan när det gäller t.ex. invandrarprogrammen övervägas i samband med förberedelserna för ett nytt radioavtal.

Anf. 61 PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret på min fråga. Bakgrunden till frågan är att Radio Stockholm planerat att sända invandrarprogram i Fönstret i P 3, vilket då ogillades av Riksradiion, eftersom de skulle kollidera med andra invandrarprogram. Det skulle alltså bli för många invandrarprogram samtidigt i etern, och det föranledde påstötningar från Riksradiion, vilket på sina håll i Radio Stockholm t. o. m. har kallats påtryckningar. Följden blev i alla händelser att planerna på att sända invandrarprogrammen i fråga skrinlades.

Jag skall inte försöka göra någon bedömning av vilket av radiobolagen som i det här fallet hade rätt eller fel. Jag kan bara konstatera att det faktum att man inte kunde komma överens medförde en försämring av den service som tidigare var planerad för invandrargrupperna. Det hela gick alltså på ett beklagligt sätt ut över invandrarerna. Detta är olyckligt därför att det gäller inte bara en programplaneringsfråga utan också en invandrapolitisk fråga. Radioprogrammen på invandrarpråk är ju ett viktigt invandrapolitiskt instrument, så till vida att de hjälper invandrarerna att hålla sig informerade, stödjer deras kulturella identitet osv.

Nu har statsrådet Göransson lämnat ett utomordentligt formellt svar till mig. Han går över huvud taget inte in på sakfrågan utan redovisar i stället den beslutsordning som gäller för den här typen av frågor. Den beslutsordningen

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om radiosänd-
ningarna på in-
vandrarspråk*

var jag naturligtvis informerad om redan innan jag fick statsrådet Göranssons svar. Som jag sade gäller det dock en viktig invandrapolitisk fråga. Även om det är fråga om en detalj, har denna ändå en viss principiell räckvidd.

Vad man då undrar är om man verkligen skall uppfatta läget så att statsmakterna, bara därför att beslutanderätten ligger inom Sveriges Radio-koncernen, är helt förhindrade att reagera eller ens framföra någon åsikt. Det gäller ju inte på andra områden där beslutsrätten ligger utanför regering och riksdag. I fall där kommuner, landsting eller enskilda företag har beslutsrätten, har det visat sig fullt möjligt för regeringen att framföra synpunkter på hur denna rätt utnyttjas och t. o. m. med hjälp av förhandlingar eller på annat sätt försöka påverka de beslut som fattas.

Men när det gäller Sveriges Radio skall det tydligen råda en fullständig tystnad och handlingsförlamning. Jag har svårt att förstå detta. Borde inte ett ansvarigt statsråd kunna uttrycka en åsikt om handläggningen i ett sådant här fall, ja, kanske t. o. m. försöka påverka radioledningen att lösa frågan på ett sätt som inte går ut över invandrarna?

Anf. 62 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Jag har sett mig nödsakad att i mitt svar faktiskt peka på den formella beslutsordningen, eftersom den fråga det gäller inte handlar om ett fullföljande av ett åtagande inom ramen för vad som föreskrivits genom exempelvis riksdagsbeslut och radioavtal utan i stället om en planerad utvidgning av en verksamhet. Har man två radioföretag, vilket vi har, kan det uppstå kollisioner och konflikter. Skulle jag i det stycket dra en slutsats, vore det att enda sättet att undanröja sådana konfliktorsaker är att skapa ett särskilt invandrradioföretag. Men om man skulle finna att detta vore den enda lösningen, finge man ta upp den saken i samband med en diskussion om ett nytt radioavtal. Så långt ansåg jag inte att det fanns anledning att gå i dagens debatt, utan har valt att hänvisa till att den aktuella frågan rimligen borde lösas mellan de två radioföretagen.

Anf. 63 PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Nej, jag förväntade mig inte heller när jag ställde frågan att jag skulle få mig serverat ett nytt förslag till organisation av Sveriges Radio-koncernen. Så långt tänkte jag mig inte att det skulle gå just med anledning av detta fall. Men kanske hade jag väntat mig en något tydligare markering av vikten av att radioföretagen försöker lösa denna typ av programkonflikter på ett sådant sätt att det inte direkt går ut över vissa grupper, i detta fall invandrargrupperna. Det skulle då bli en markering från statsmakternas sida av hur relationerna mellan radiobolagen bör gestalta sig, så att inte tredje man blir lidande av de svårigheter att kommunicera och att komma överens som tydligen ibland finns mellan dessa. Jag tyckte mig skymta något av en sådan markering i statsrådets senaste anförande, men det var i så fall i mycket modesta ordalag.

Anf. 64 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Om det är detta som Pär Granstedt önskar, skall jag gärna tillmötesgå honom. Jag tycker att Sveriges Radio och dess dotterbolag skall så organisera sitt samarbete att lyssnarna tycker att det är roligt att lyssna på radio.

Anf. 65 PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Det var ett utomordentligt glädjande uttalande av statsrådet Göransson, som jag tror att vi alla kommer att ta till våra hjärtan.

Låt oss hoppas att vi efter denna policymarkering från statsrådet kommer att få ett alldeles strålande utbud från alla Sveriges Radios kanaler och att även invandrargrupperna får sina behov av radiosändningar på sina språk tillgodosedda.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på fråga 1984/85:347 om ett förbud mot biblioteksavgifter

Anf. 66 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Lars Hjertén har frågat mig om regeringen har planer på att föreslå en bibliotekslag, som bl. a. innehåller ett förbud mot biblioteksavgifter.

Frågan om bibliotekslag har under senare år vid återkommande tillfällen behandlats av riksdagen. En lagstiftning på folkbiblioteksområdet har därvid alltid avvisats.

I samband med remissbehandlingen av folkbiblioteksutredningens slutbetänkande (SOU 1984:23) Folkbibliotek i Sverige har tanken väckts att införa en lag med bl. a. en föreskrift om att kommunal biblioteksservice helt eller delvis skall tillhandahållas utan avgift för den enskilde.

Denna fråga hör nära samman med de förslag som folkbiblioteksutredningen och 1982 års bokutredning har lagt fram och som f. n. bereds inom regeringskansliet. En särskild proposition om litteratur och folkbibliotek kommer inom kort att föreläggas riksdagen.

Anf. 67 LARS HJERTÉN (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet för svaret på min fråga. Svaret var egentligen en hänvisning till en kommande proposition.

En kommun har i dag rätt att själv bestämma över vilka avgifter den skall ta ut för de tjänster den gör kommuninvånarna. Det gäller inte bara elektricitet, vatten och avlopp, sophämtning osv. utan också hur mycket det skall kosta att vara med i den kommunala musikskolan. Avgifterna varierar en hel del. När det gäller musikskolan finns det kommuner som för individuell instrumentalundervisning tar ut flera hundra kronor per termin medan andra kommuner inte tar ut någon avgift alls. Det finns ingenting som tyder på att flera elever deltar i musikundervisningen där den är gratis än där det kostar några hundralappar. Köerna är lika stora i den ena kommunen som i den

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1985

*Om ett förbud mot
biblioteksavgifter*

*Om ett förbud mot
biblioteksavgifter*

andra. Genom att ta ut avgifter kan emellertid en kommun låta flera barn och ungdomar få delta i undervisningen – man får ekonomiska möjligheter att anställa fler lärare, varvid det blir fler undervisningstimmar.

Ungefär samma synpunkter kan läggas på frågan om bibliotek och biblioteksavgifter. Att socialdemokrater i ledande ställning nu gör gemensam sak med kommunisterna och förordar en bibliotekslag som vill förbjuda biblioteksavgifter tycker jag är illavarslande. Det är inte fler förbud, fler lagar och förordningar som behövs utan precis tvärtom. Vi behöver i stället avreglera kommunernas verksamhet. Annars kan det lätt gå på biblioteksområdet som det redan har gjort inom den sociala sektorn. Socialtjänstlagens formuleringar om kommunens skyldigheter har medfört att domstolar nu kan bestämma hur stora socialbidrag som skall utbetalas i de enskilda kommunerna. Det vore mycket olyckligt om något liknande skulle inträffa inom kultursektorn. Om något område bör vara fritt från krångel och byråkrati är det kultursektorn. Därför känner jag mig faktiskt oroad över att statsrådet inte svarade på min fråga.

Anf. 68 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Jag hoppas att Lars Hjertén trots allt har förståelse för att jag i dag hänvisar till att regeringen i en proposition som rör litteratur- och biblioteksfrågor kommer att behandla även avgiftsfrågan. Jag kan då i varje fall försäkra Lars Hjertén att de synpunkter han här i dag har framfört också kommer att vägas in vid den beredning som sker i regeringskansliet. Vi kommer att resonera också kring de synpunkterna.

Anf. 69 LARS HJERTÉN (m):

Herr talman! I svaret fanns en passus där det hette att man kan diskutera om bibliotekens service i kommunerna skall tillhandahållas helt eller delvis utan avgift. Det tycker jag är en intressant fråga – vad är biblioteksavgifter egentligen? Är det när biblioteken tar ut en viss avgift på lån av mikrofilm? Det har blivit mycket populärt bland släktforskare att via sitt bibliotek skicka efter mikrofilm från närmaste arkiv. Portokostnaden för en enda film är i dag 16 kr., och med personalkostnader blir det väl drygt 20 kr. för varje sådant lån.

Är avgifter på interurbanlån, alltså lån som förmedlas via kommunbiblioteken, att betraktas som biblioteksavgift? Jag hörde häromdagen att ett interurbanlån i genomsnitt kostar 80 kr. Det beror på att portot på böcker i dag är så högt.

Många bibliotek tar också ut en straffavgift på lånen om låntagaren inte håller tiden. Är det att betrakta som biblioteksavgift?

Anf. 70 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Lars Hjertén har mycket förtjänstfullt lämnat ett antal exempel på sådant som vi kommer att diskutera i den kommande propositionen.

14 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1984/85:111 till lagutskottet

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1985

15 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1984/85:931–940 till konstitutionsutskottet

1984/85:941–949 till finansutskottet

1984/85:950–963 till skatteutskottet

1984/85:964–968 till justitieutskottet

1984/85:969–972 till lagutskottet

1984/85:973–980 till utrikesutskottet

1984/85:981–984 till försvarsutskottet

1984/85:985 till utrikesutskottet

1984/85:986–997 till socialförsäkringsutskottet

1984/85:998–1013 till socialutskottet

1984/85:1014–1020 till kulturutskottet

1984/85:1021–1046 till utbildningsutskottet

1984/85:1047–1066 till trafikutskottet

1984/85:1067 till näringsutskottet

1984/85:1068–1071 till trafikutskottet

1984/85:1072–1082 till jordbruksutskottet

1984/85:1083 till lagutskottet

1984/85:1084–1093 till jordbruksutskottet

1984/85:1094–1102 till näringsutskottet

1984/85:1103–1115 till arbetsmarknadsutskottet

1984/85:1116 till socialutskottet

1984/85:1117–1125 till arbetsmarknadsutskottet

1984/85:1126–1137 till bostadsutskottet

1984/85:1138 till socialutskottet

1984/85:1139 till konstitutionsutskottet

1984/85:1140 till skatteutskottet

1984/85:1141 till socialförsäkringsutskottet

1984/85:1142 till arbetsmarknadsutskottet

1984/85:1143 till skatteutskottet

1984/85:1144 till finansutskottet

1984/85:1145 till bostadsutskottet

1984/85:1146 till näringsutskottet

1984/85:1147 till skatteutskottet

1984/85:1148 till utbildningsutskottet

1984/85:1149 till socialutskottet

1984/85:1150 till skatteutskottet

1984/85:1151 till utbildningsutskottet

1984/85:1152 till näringsutskottet

1984/85:1153 till socialförsäkringsutskottet

1984/85:1154 till skatteutskottet

1984/85:1155 till trafikutskottet
1984/85:1156 till utbildningsutskottet
1984/85:1157 till arbetsmarknadsutskottet
1984/85:1158 till skatteutskottet
1984/85:1159 till justitieutskottet
1984/85:1160 till utrikesutskottet
1984/85:1161 till försvarsutskottet
1984/85:1162 till utbildningsutskottet
1984/85:1163 till trafikutskottet
1984/85:1164 till jordbruksutskottet
1984/85:1165 och 1166 till utrikesutskottet
1984/85:1167 till kulturutskottet
1984/85:1168 till konstitutionsutskottet
1984/85:1169 till näringsutskottet
1984/85:1170 till jordbruksutskottet
1984/85:1171 till utbildningsutskottet

16 § Anmäldes och bordlades

Propositionerna

1984/85:96 Förslag till lag om viten m. m.
1984/85:110 Konsumenttjänstlag
1984/85:112 Bolagsskattesatsen vid 1985 års taxering

17 § Anmäldes och bordlades

Motionerna

1984/85:1172 av *Nic Grönvall*
Kontroll av rådgivare, m. m. (prop. 1984/85:90)
1984/85:1173 av *Staffan Burenstam Linder m. fl.*
Kontroll av rådgivare, m. m. (prop. 1984/85:90)
1984/85:1174 av *Christer Eirefelt* och *Hans Petersson* i Röstånga
Kontroll av rådgivare, m. m. (prop. 1984/85:90)
1984/85:1175 av *Lars Hjertén*
En friare nämndorganisation i landstingskommunerna (prop. 1984/85:98)
1984/85:1176 av *Gunnar Biörck* i Värmdö
Myndighetsutövningen
1984/85:1177 av *Christer Eirefelt* och *Lars Ahlström*
Samkörning av dataregister
1984/85:1178 av *Allan Ekström*
Införande av institutet rättsbesvär
1984/85:1179 av *Allan Ekström*
JO:s verksamhet
1984/85:1180 av *Birger Hagård*
Kungliga titlar

- 1984/85:1181 av *Eric Hägelmark m. fl.*
Grundlagsskyddad närings- och yrkesfrihet
- 1984/85:1182 av *Anders Svärd*
Tillsättningen av biskopar
- 1984/85:1183 av *Lena Öhrsvik*
Ändring i sekretesslagen
- 1984/85:1184 av *Gunnar Biörck* i Värmdö
Ett nytt mynt- och sedelsystem
- 1984/85:1185 av *Christer Eirefelt* och *Lars Ahlström*
Offentlig upphandling
- 1984/85:1186 av *Eric Hägelmark m. fl.*
Enhetlig redovisning av den kommunala egenregiverksamheten
- 1984/85:1187 av *Marianne Karlsson*
Tjänstemäns medverkan till minskning av offentliga utgifter
- 1984/85:1188 av *Marianne Karlsson m. fl.*
Avskaffande av löntagarfonderna
- 1984/85:1189 av *Kenth Skårvik m. fl.*
Företagens uppgiftslämnande
- 1984/85:1190 av *Knut Wachtmeister*
PK-bankens monopolställning
- 1984/85:1191 av *Elis Andersson* och *Gunhild Bolander*
Ändring av beskattningen för vissa ensamstående
- 1984/85:1192 av *Georg Andersson m. fl.*
Alkoholpolitiken
- 1984/85:1193 av *Jan Bergqvist*
Begränsning av avdragsrätten för pensionsförsäkringspremier
- 1984/85:1194 av *Gunnar Biörck* i Värmdö *m. fl.*
Sänkta taxeringsvärden för vissa skärgårdsfastigheter
- 1984/85:1195 av *Gunhild Bolander*
Ändrade regler för utnyttjande av investeringsfond
- 1984/85:1196 av *Bertil Danielsson m. fl.*
Tullen på lök
- 1984/85:1197 av *Jens Eriksson*
Begränsning av tiden för avgörande av taxeringsmål
- 1984/85:1198 av tredje vice talman *Karl Erik Eriksson*
Beskattning av all införsel av alkoholdrycker
- 1984/85:1199 av tredje vice talman *Karl Erik Eriksson m. fl.*
Priset på alkohol

- 1984/85:1200 av *Arne Fransson*
Skatteavdrag vid arbete på annan ort än hemorten
- 1984/85:1201 av *Olle Grahn m. fl.*
Skattereglerna vid återbetalning av villkorat aktieägartillskott
- 1984/85:1202 av *Pär Granstedt m. fl.*
Kilometerskatten
- 1984/85:1203 av *Nic Grönvall*
Registreringsavgiften för begagnade bilar
- 1984/85:1204 av *Birger Hagård*
Anteckning i kyrkböckerna av tillhörighet till trossamfund
- 1984/85:1205 av *Lars Hjertén m. fl.*
Kyrkoskatt för den som inte är medlem av svenska kyrkan
- 1984/85:1206 av *Jan Hyttring*
Översyn av reglerna för avskrivning av skattefordringar
- 1984/85:1207 av *Per Olof Håkansson*
Tull- och passkontrollen vid inresa till Sverige.
- 1984/85:1208 av *Ella Johnsson*
Första hjälpen till barn som mister föräldrar
- 1984/85:1209 av *Göte Jonsson och Hugo Hegeland*
Användning av medel ur allmän investeringsfond för anskaffning av begagnade maskiner och inventarier
- 1984/85:1210 av *Stig Josefson m. fl.*
Skatteavdraget för bilresa till och från arbetet
- 1984/85:1211 av *Stig Josefson m. fl.*
Skatteavdraget för pensionsförsäkringspremier m. m.
- 1984/85:1212 av *Marianne Karlsson*
Räntegottgörelse vid för mycket inbetald mervärdesskatt
- 1984/85:1213 av *Marianne Karlsson*
Avveckling av skattesubventionerade måltider för anställda
- 1984/85:1214 av *Marianne Karlsson m. fl.*
Rätt till skatteavdrag för premier för s. k. kompanjonförsäkringar
- 1984/85:1215 av *Marianne Karlsson m. fl.*
Införande av s. k. nyetableringskonton
- 1984/85:1216 av *Ove Karlsson m. fl.*
Revidering av det svensk-norska dubbelbeskattningsavtalet
- 1984/85:1217 av *Göthe Knutson m. fl.*
Införande av lantbrukskonto vid inkomstbeskattningen

1984/85:1218 av *Ewy Möller* och *Bertil Danielsson*

Slopande av skattefrihet för stipendier

1984/85:1219 av *Sven-Erik Nordin m. fl.*

Ändrade skatteregler för att underlätta inrättande av vinstandelssystem

1984/85:1220 av *Hans Nyhage* och *Per Petersson*

Anpassning av skattelagstiftningen till behovet av ökad rörlighet på arbetsmarknaden

1984/85:1221 av *Erik Olsson* och *Anders Andersson*

Skogskonton

1984/85:1222 av *Erik Olsson* och *Per-Richard Molén*

Höjning av det skattefria beloppet vid gåva

1984/85:1223 av *Hans Pettersson* i Helsingborg *m. fl.*

Taxeringen av bostadsrättsfastighet

1984/85:1224 av *Mona Saint Cyr*

Ändringar i uppördslagstiftningen

1984/85:1225 av *Mona Saint Cyr*

Beskattningen av Nobelstiftelsen

1984/85:1226 av *Mona Saint Cyr*

Slopande av skatten på kassetband

1984/85:1227 av *Bengt Silfverstrand* och *Hans Pettersson* i Helsingborg

Beskattningen av realisationsvinst på aktier

1984/85:1228 av *Kenth Skårvik*

Slopande av skatten på kassetband

1984/85:1229 av *Kenth Skårvik m. fl.*

Rätt till skatteavdrag för avgifter till pensionsförsäkring i vissa fall

1984/85:1230 av *Tage Sundkvist m. fl.*

Begränsning av skattefriheten för s. k. avkopplingsbara elpannor

1984/85:1231 av *Nils Svensson* och *Lennart Nilsson*

Höjd skattefri gräns vid uthyrning av fritidshus

1984/85:1232 av *Sten Svensson m. fl.*

Slopande av förmögenhetsskatten på arbetande kapital i familjeföretag

1984/85:1233 av *Sten Svensson m. fl.*

Värderingen av OTC-aktier vid arvs- och gåvobeskattningen

1984/85:1234 av *Birthe Sörestedt* och *Margit Sandéhn*

Beskattningen av barnpension

1984/85:1235 av *Rune Torwald m. fl.*

Inköpsbegränsning för alkohol, m. m.

1984/85:1236 av förste vice talman *Ingegerd Troedsson m. fl.*

Beräkningen av tilläggsbelopp i skatteskalan

1984/85:1237 av *Knut Wachtmeister*

Tilläggsdirektiv till arvs- och gåvoskattekommittén

1984/85:1238 av *Knut Wachtmeister m. fl.*

Uttaget av preliminär B-skatt

1984/85:1239 av *Sten Andersson* i Malmö *m. fl.*

Förbud för enskilda mot organiserat beivrande av brott

1984/85:1240 av *Lars Hjertén m. fl.*

Polisväsendet

1984/85:1241 av *Thure Jadestig* och *Lars-Ingvar Sörenson*

Viss översyn av narkotikastrafflagen

1984/85:1242 av *Anita Persson*

Ett nytt polishus i Nyköping

1984/85:1243 av *Magnus Persson*

Tidsfristen vid huvudförhandling i tvistemål

1984/85:1244 av *Hans Petersson* i Röstånga *m. fl.*

Ökad antagning av polisaspiranter, m. m.

1984/85:1245 av *Mona Sahlin* och *Stig Gustafsson*

Tilltalads rätt till egen bevisning

1984/85:1246 av *Jan Bergqvist*

Modernisering av konkurslagen

1984/85:1247 av *Ingemar Eliasson* och *Kenth Skårvik*

Den gemensamma vårdnaden av barn

1984/85:1248 av *Jens Eriksson* och *Siri Häggmark*

Efterlevande makes arvsrätt

1984/85:1249 av *Birgitta Hambraeus*

Konsumentpolitiken

1984/85:1250 av *Kurt Ove Johansson* och *Lars-Erik Lövdén*

Kooperativ hyresrätt

1984/85:1251 av *Gunnar Björk* i Gävle

Anslaget till naturvetenskapliga forskningsrådet m. m.

1984/85:1252 av *Tyra Johansson m. fl.*

Förbudet mot reklam för alkohol och tobak

1984/85:1253 av *Marianne Karlsson*

Samordning mellan patentlagen och den europeiska patentkonventionen

1984/85:1254 av *Birger Rosqvist* och *Sven-Gösta Signell*

Ändrad tidpunkt för avlämnande av redovisning till överförmyndare

- 1984/85:1255 av *Ulla Tillander* och *Rosa Östh*
Umgängesrätten vid gemensam vårdnad av barn efter skilsmässa
- 1984/85:1256 av *Ulla-Britt Åbark* och *Lars Svensson*
Frånskilda mäns ekonomiska situation
- 1984/85:1257 av *Jan Hyttring* och *Bertil Jonasson*
Nyhetssändningar för utländska besökare i Sverige
- 1984/85:1258 av *Sture Korpås m. fl.*
En internationell konferens om skydd vid krig och katastrofer
- 1984/85:1259 av *Gullan Lindblad m. fl.*
Rikssågverksskolans utnyttjande för u-landsutbildning
- 1984/85:1260 av *Bengt Lindqvist*
Handikappinsatser i u-landsbiståndet
- 1984/85:1261 av *Per Petersson m. fl.*
Internationellt utvecklingssamarbete
- 1984/85:1262 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Fred och nedrustning
- 1984/85:1263 av *Rune Ångström*
Det eritreanska folkets framtid
- 1984/85:1264 av *Anita Bråkenhielm*
Dimensioneringen av specialtruppernas regementsledningar
- 1984/85:1265 av *Eric Hägelmark m. fl.*
Civilförsvaret
- 1984/85:1266 av *Anita Persson*
Helikopterflygarutbildningen i Nyköping
- 1984/85:1267 av *Roland Sundgren*
Ersättning vid deltagande i hemvärnsutbildning
- 1984/85:1268 av *Anders Svärd* och *Ann-Cathrine Haglund*
Utnyttjande av berggrum i Kvarntorp för beredskapslagring
- 1984/85:1269 av *Nils Carlshamre m. fl.*
Pensionstillskott vid undantagande från ATP
- 1984/85:1270 av *Ingemar Eliasson* och *Kenth Skårvik*
Föräldrapenningen vid tillfällig vård av barn
- 1984/85:1271 av *Kersti Johansson* och *Ulla Ekelund*
Rätt till ledighet och ersättning för vård av anhörig
- 1984/85:1272 av *Kjell Johansson m. fl.*
Förenklad uppbörd av socialavgifter, m. m.
- 1984/85:1273 av *Kjell Johansson m. fl.*
Bättre definition av arbetsgivar- och arbetstagarbegreppen

- 1984/85:1274 av *Stig Josefson m. fl.*
Uppbörden av preliminärskatt och arbetsgivaravgifter
- 1984/85:1275 av *Torsten Karlsson och Sture Thun*
Sjukpenningen till deltidarbetande
- 1984/85:1276 av *Bengt Lindqvist*
Översyn av högkostnadsskyddet inom sjukvården
- 1984/85:1277 av *Bengt Lindqvist*
Utbetalningen av pension till den som vistas på institution
- 1984/85:1278 av *Bengt Lindqvist*
Inordnande i den allmänna försäkringen av stödet till njursjuka
- 1984/85:1279 av *Göran Magnusson*
Inackorderade gymnasieelevers ekonomiska situation
- 1984/85:1280 av *Kenth Skårvik och Lars Ernestam*
Vårdbidrag för barn med diabetes
- 1984/85:1281 av förste vice talman *Ingegerd Troedsson*
Rätten till sjuk- och föräldrapenning för barn som föds för tidigt
- 1984/85:1282 av *Margareta Winberg m. fl.*
Oral galvanism
- 1984/85:1283 av *Ulla-Britt Åbark och Lars Svensson*
Sjukpenning i visst fall vid vård av barn
- 1984/85:1284 av *Anita Bråkenhielm*
Förebyggande åtgärder mot AIDS
- 1984/85:1285 av *Pär Granstedt m. fl.*
Naturmedel
- 1984/85:1286 av *Inger Hestvik m. fl.*
Barnbidrag till handikappade barn i specialskolor
- 1984/85:1287 av *Lars Hjertén m. fl.*
Primärvården inom hälso- och sjukvården
- 1984/85:1288 av *Thure Jadedtig*
Klassificeringen av kokain och fencyklidin
- 1984/85:1289 av *Bengt Lindqvist*
Ökad möjlighet för handikappad att utnyttja datatekniken
- 1984/85:1290 av *Bengt Lindqvist*
De handikappades situation
- 1984/85:1291 av *Wivi-Anne Radesjö och Tyra Johansson*
Ambulansorganisationen

1984/85:1292 av *Birthe Sörestedt m. fl.*

Information om nickelallergier

1984/85:1293 av *Rune Torwald* och *Jan Hyttring*

Oral galvanism

1984/85:1294 av *Anna Wohlin-Andersson*

Vårdnadsersättningen till småbarnsföräldrar

1984/85:1295 av *Åke Gustavsson m. fl.*

Lokalradions framtida verksamhet

1984/85:1296 av *Ing-Marie Hansson m. fl.*

Riksradions distriktsindelning

1984/85:1297 av *Lars Hedfors m. fl.*

Ökat statligt stöd till barntidningar av god kvalitet

1984/85:1298 av *Lars Hjertén m. fl.*

Underhållet av kulturhistoriskt värdefulla kyrkor

1984/85:1299 av *Jan Hyttring*

Ökat statligt bidrag till Emigrantregistret i Karlstad

1984/85:1300 av *Börje Hörnlund* och *Karin Israelsson*

Den decentraliserade TV-produktionen

1984/85:1301 av *Thure Jadedstig* och *Göran Magnusson*

Biografbranschen

1984/85:1302 av *Inga-Britt Johansson m. fl.*

Statsbidragen till teatrarne i Göteborg, Malmö och Helsingborg

1984/85:1303 av *Bengt Lindqvist*

Etermedias ansvar

1984/85:1304 av *Bengt Lindqvist*

Ett statligt arkiv för blindskrift

1984/85:1305 av *Bruno Poromaa m. fl.*

Inrättande vid arkivet i Umeå av en tjänst som arkivarie med inriktning på finska språket

1984/85:1306 av *Åke Selberg m. fl.*

Ytterligare medel till lokalradion

1984/85:1307 av *Rune Torwald* och *Ingemar Hallenius*

Verksamheten vid landsarkiven i Göteborg m. fl. orter

1984/85:1308 av *Jan-Erik Wikström m. fl.*

Ökat bidrag till Drottningholmsteatern

1984/85:1309 av *Ulla-Britt Åbark m. fl.*

Ändring i lagen om förvaltning av kyrklig jord

- 1984/85:1310 av *Lennart Andersson m. fl.*
Förbättrat studiedokumentationssystem vid högskolan
- 1984/85:1311 av *Olle Aulin* och *Rune Rydén*
Statsbidrag till Bladins skola i Malmö
- 1984/85:1312 av *Olle Aulin* och *Margit Gennser*
Verksamheten vid tandläkarhögskolan i Malmö
- 1984/85:1313 av *Jan Bergqvist* och *Lars-Ingvar Sörenson*
Inrättande vid Göteborgs universitet av en professur i arbetarkultur
- 1984/85:1314 av *Gunnar Biörck* i Värmdö
Utrustningsnämnden för universitet och högskolor
- 1984/85:1315 av *Gunnar Biörck* i Värmdö
En utredning om forskartjänster
- 1984/85:1316 av *Maja Bäckström m. fl.*
Gymnasieskolans konsumtionslinje
- 1984/85:1317 av *Maja Bäckström m. fl.*
Forskning kring fritid och rekreation
- 1984/85:1318 av *Bertil Fiskesjö m. fl.*
Tandläkarhögskolan i Malmö, m. m.
- 1984/85:1319 av *Bo Forslund m. fl.*
Högskolans kontaktverksamhet
- 1984/85:1320 av *Bo Forslund m. fl.*
Forskningsanknytning vid de mindre högskolorna
- 1984/85:1321 av *Jan Fransson* och *Ulla-Britt Åbark*
Utformning av högskoleprovet på finska
- 1984/85:1322 av *Olle Grahn m. fl.*
Yrkesteknisk utbildning inom livsmedelsbranschen
- 1984/85:1323 av *Stina Gustavsson*
Folkmusiken, m. m.
- 1984/85:1324 av *Kerstin Göthberg m. fl.*
Högskola och forskning
- 1984/85:1325 av *Kerstin Göthberg m. fl.*
Grundskolan och gymnasieskolan
- 1984/85:1326 av *Ann-Cathrine Haglund* och *Birgitta Rydle*
Ökad intagning till idrottsgymnasierna
- 1984/85:1327 av *Britta Hammarbacken m. fl.*
Bibehållande av ämneslärarutbildningen vid högskolan i Örebro

- 1984/85:1328 av *Ing-Marie Hansson m. fl.*
Speciallärarutbildningen vid högskolan i Gävle-Sandviken
- 1984/85:1329 av *Inger Hestvik m. fl.*
En allmän linje för turism vid högskolan i Falun-Borlänge
- 1984/85:1330 av *Jan Hyttring m. fl.*
Fou-verksamheten vid de nya högskolorna
- 1984/85:1331 av *Linnea Hörlén m. fl.*
Starkare ställning för ämnet religionskunskap inom utbildningsväsendet
- 1984/85:1332 av *Olof Johansson*
Växling mellan forskning och praktiskt arbete
- 1984/85:1333 av *Rune Johansson och Lars-Åke Larsson*
Den yrkestekniska högskoleutbildningen i Göteborgsregionen
- 1984/85:1334 av *Rune Johansson m. fl.*
Högskoleutbildning som påbyggnad efter DU-linjens industritekniska gren
- 1984/85:1335 av *Rune Jonsson m. fl.*
Sjöbefälsutbildningen
- 1984/85:1336 av *Inger Koch och Barbro Nilsson i Visby*
Minskad antagning till tandläkarutbildningen
- 1984/85:1337 av *Gunnel Liljegren och Lars Ahlmark*
Betygskraven vid intagning till universitet och högskolor, m. m.
- 1984/85:1338 av *Gullan Lindblad och Siri Häggmark*
Utbildningen av vårdpersonal
- 1984/85:1339 av *Gullan Lindblad m. fl.*
Högskolan i Karlstad
- 1984/85:1340 av *Bengt Lindqvist*
Ytterligare medel till Ekeskolans resurscenter
- 1984/85:1341 av *Bengt Lindqvist*
Dataundervisning för handikappade skolelever
- 1984/85:1342 av *Bengt Lindqvist*
Utbildningen av vårdpersonal inom omsorgerna om psykiskt utvecklingsstörda
- 1984/85:1343 av *Anders Nilsson m. fl.*
Kommunal vuxenutbildning, m. m.
- 1984/85:1344 av *Mats Olsson m. fl.*
Försök med ingenjörsutbildning på mellannivå
- 1984/85:1345 av *Berit Oscarsson m. fl.*
Arbetslivsorienterad folkbildning

- 1984/85:1346 av *Margareta Palmqvist m. fl.*
Svenskspråksundervisningen i invandratäta områden
- 1984/85:1347 av *Åke Selberg m. fl.*
Skogsteknikerutbildning i Norrbotten
- 1984/85:1348 av *Åke Selberg m. fl.*
Transportteknisk utbildning i Boden
- 1984/85:1349 av *Håkan Sjörnöf*
Inrättande vid gymnasieskolan i Hudiksvall av en utbildningslinje för udda hantverksyrken
- 1984/85:1350 av *Gunnar Ström m. fl.*
Kapitalsituationen vid Karlskoga folkhögskola
- 1984/85:1351 av *Evert Svensson*
Dramatikännets ställning vid universiteten
- 1984/85:1352 av *Evert Svensson och Thure Jädestig*
Medieundervisning och medieverkstäder
- 1984/85:1353 av *Sture Thun m. fl.*
Forskning om vattenvård
- 1984/85:1354 av *Sture Thun m. fl.*
Viss undervisning för invandrare
- 1984/85:1355 av *Ulla Tillander och Stig Josefson*
Religionskunskapens ställning i skolundervisningen
- 1984/85:1356 av *Jörgen Ullenhag m. fl.*
"Pedagogiska frizoner"
- 1984/85:1357 av *Jan-Erik Wikström och Linnea Hörlén*
Statsbidraget till fristående skolor
- 1984/85:1358 av *Jan-Erik Wikström m. fl.*
Riksradios musikskola i Edsberg
- 1984/85:1359 av *Margareta Winberg m. fl.*
Vidareutbildning för socialarbetare
- 1984/85:1360 av *Nils Erik Wååg m. fl.*
Den yrkestekniska högskoleutbildningen för plast- och gummiindustrin, m. m.
- 1984/85:1361 av *Lena Öhrsvik*
Inrättande av en svensk lärartjänst vid FN-skolan i New York
- 1984/85:1362 av *Lena Öhrsvik*
Statsbidrag till ADB-utrustning i gymnasieskolan
- 1984/85:1363 av *Jens Eriksson och Siri Huggmark*
Förlängning till Oslo av västkustbanan

1984/85:1364 av *Olle Grahn* och *Linnea Hörlén*
Trafikpolitiken

1984/85:1365 av *Agne Hansson m. fl.*
Oförändrad bemanning vid Idö lotsplats

1984/85:1366 av *Ing-Marie Hansson m. fl.*
Konsträrlig utsmyckning m. m. intill allmänna vägar

1984/85:1367 av *Evert Hedberg m. fl.*
Utbyggnad av västkustbanan

1984/85:1368 av *Jan Hyttring* och *Bertil Jonasson*
Fortsatt bemanning av väderstationen i Skillingmark

1984/85:1369 av *Ingvar Johnsson m. fl.*
Ombyggnad av vissa vägar i Älvsborgs län

1984/85:1370 av *Bertil Jonasson* och *Jan Hyttring*
Vissa järnvägssträckor i Värmland

1984/85:1371 av *Göthe Knutson*
Förbättrad miljö i SJ:s personvagnar, m. m.

1984/85:1372 av *Göthe Knutson*
SJ:s parkeringsplatser för bilar

1984/85:1373 av *Bengt Lindqvist*
Förstärkt skydd för utsatta trafikantgrupper

1984/85:1374 av *Björn Molin m. fl.*
Televerket

1984/85:1375 av *Anders Nilsson m. fl.*
Ny sträckning av väg 44

1984/85:1376 av *Anders Nilsson m. fl.*
Ny sträckning av väg 46

1984/85:1377 av *Per-Axel Nilsson m. fl.*
En strandningslag

1984/85:1378 av *Mats Olsson*
Utbyggnad av riksväg 29 inom Blekinge län

1984/85:1379 av *Magnus Persson*
Översyn av reglerna för A-traktorer

1984/85:1380 av *Sigvard Persson* och *Ulla Ekelund*
Minskad användning av vägsalt

1984/85:1381 av *Bruno Poromaa* och *Åke Selberg*
Upprustning av den s. k. Esrangevägen

1984/85:1382 av *Bruno Poromaa* och *Åke Selberg*
En vägförbindelse för Talma sameby

1984/85:1383 av *Bruno Poromaa m. fl.*
En luftled Arlanda–Kiruna

1984/85:1384 av *Håkan Stjernlöf*
Obligatorisk ABC-kurs för körkortsaspiranter

1984/85:1385 av *Ulla Tillander* och *Sigvard Persson*
Järnvägssträckan Malmö–Ystad

1984/85:1386 av *Rune Torwald m. fl.*
Luftfartspolitiken

1984/85:1387 av *Sten Östlund m. fl.*
Landvetters flygplats

1984/85:1388 av *Elving Andersson* och *Ingvar Karlsson* i Bengtsfors
Användande av vegetabilisk olja inom skogsbruket

1984/85:1389 av *Wivi-Anne Cederqvist m. fl.*
Åtgärder för att bevara vitryggig hackspett

1984/85:1390 av *Rolf Dahlberg* och *Håkan Stjernlöf*
Fiskerinäringen på ostkusten

1984/85:1391 av *Christer Eirefelt m. fl.*
Prövningsförfarandet vid vattenbruk

1984/85:1392 av *Karin Flodström m. fl.*
Rådgivning till och utbildning av "alternativa odlare"

1984/85:1393 av *Pär Granstedt m. fl.*
Återvinning av avfall

1984/85:1394 av *Stina Gustavsson* och *Rune Gustavsson*
Bevarande av åkermarken i Kronobergs län

1984/85:1395 av *Birgitta Hambraeus m. fl.*
Statligt stöd till linodling

1984/85:1396 av *Jan Hyttring* och *Bertil Jonasson*
Åtgärder mot försurningskador i Värmland

1984/85:1397 av *Thure Jadedtig* och *Berit Oscarsson*
Kalkning av sjöar

1984/85:1398 av *Kurt Ove Johansson m. fl.*
En riksplan för fiskodling

1984/85:1399 av *John Johnsson* och *Nils Svensson*
Utbyggnad av fritidsområden i Malmöhus län

1984/85:1400 av *Einar Larsson m. fl.*

Ett trygghetspaket för skogsbrukare

1984/85:1401 av *Bo Lundgren m. fl.*

Höjd självförsörjningsgrad beträffande socker

1984/85:1402 av *Gunnar Nilsson i Eslöv m. fl.*

Livsmedelskontrollen

1984/85:1403 av *Martin Olsson och Karin Israelsson*

Fjällnära skogar

1984/85:1404 av *Martin Olsson och Ingvar Karlsson i Bengtsfors*

Strukturrationaliseringen inom jordbruket

1984/85:1405 av *Karl-Anders Petersson*

Fiskerinäringen

1984/85:1406 av *Wivi-Anne Radesjö m. fl.*

Åtgärder mot luftföroreningar

1984/85:1407 av *Rolf Rämgård m. fl.*

Fördelningen av anslaget till fiskevård m. m.

1984/85:1408 av *Margit Sandéhn m. fl.*

Omhändertagandet av miljöfarligt avfall

1984/85:1409 av *Christer Skoog m. fl.*

Utbyggnad av fiskehamnarna i Blekinge

1984/85:1410 av *Håkan Stjernlöf*

Återbesättande av tjänst som fiskerikonsulent i Gävleborgs län

1984/85:1411 av *Anders Svärd*

Industrispår till SAKAB:s anläggning i Kvarntorp

1984/85:1412 av *Margareta Winberg och Marianne Ståhlberg*

Ändrade rösträttsregler för sameby, m. m.

1984/85:1413 av *Anna Wohlin-Andersson m. fl.*

Ökat anslag till naturvård

1984/85:1414 av *Nils Erik Wååg m. fl.*

Förädling av grönmassa

1984/85:1415 av *Ulla-Britt Åbark*

Anläggande av ridstråk

1984/85:1416 av *Olle Östrand m. fl.*

Slopande i Norrland av investeringsstoppet för animalieproduktion, m. m.

1984/85:1417 av *Sten Andersson i Malmö*

Ändring i lagen om bevakningsföretag

- 1984/85:1418 av *Owe Andréasson* och *Birger Rosqvist*
Ändring av reglerna för räntestöd till de mindre och medelstora varvsföretagen
- 1984/85:1419 av *Roland Brännström m. fl.*
Prissättningen på olja och bensin
- 1984/85:1420 av *Rune Carlstein m. fl.*
Ädelmetallkontrollen
- 1984/85:1421 av *Birgitta Hambraeus* och *Kerstin Andersson*
Avveckling av Ringhals 2
- 1984/85:1422 av *Birgitta Hambraeus m. fl.*
Ytterligare satsning på vindkraftverk
- 1984/85:1423 av *Erik Hovhammar m. fl.*
De affärsdrivande verken
- 1984/85:1424 av *Grethe Lundblad m. fl.*
Statlig påverkan på prissättningen inom detaljhandeln
- 1984/85:1425 av *Göran Magnusson* och *Olle Göransson*
Förläggning av etanoltillverkning till Västmanland
- 1984/85:1426 av *Per-Richard Molén*
Omvandling av statens vattenfallsverk från affärsverk till aktiebolag
- 1984/85:1427 av *Tore Nilsson*
Utredning om konsekvenserna av ett kontantlöst samhälle
- 1984/85:1428 av *Yngve Nyquist m. fl.*
Ett tunnplåtscentrum i Dalarna
- 1984/85:1429 av *Yngve Nyquist m. fl.*
Undersökningarna om förekomsten av gas inom Siljansringen
- 1984/85:1430 av *Erik Olsson*
Villkoren för exploatering av torvmarker
- 1984/85:1431 av *Magnus Persson*
Ökad satsning på mineraltillgångar
- 1984/85:1432 av *Bengt Silfverstrand* och *Bo Södersten*
Auktorisation av redovisningskonsulter
- 1984/85:1433 av *Håkan Stjernlöf*
Utvidgning av mineraljakten i Norrlandsfondens regi
- 1984/85:1434 av *Tage Sundkvist m. fl.*
Försäljning av statliga företag
- 1984/85:1435 av *Tage Sundkvist m. fl.*
Ökat statligt stöd till hantverk och hemslojd

1984/85:1436 av *Anders Svärd*

Översyn av det selektiva industristödet

1984/85:1437 av *Lenå Öhrsvik och Bengt Kronblad*

Verksamheten vid cementfabriken i Degerhamn

1984/85:1438 av *Gunnar Biörck* i Värmdö

Den kvalificerade arbetskraftens rörlighet

1984/85:1439 av *Rolf Clarkson m. fl.*

Ändrade regler för arbetsrättsligt skadestånd

1984/85:1440 av *Filip Fridolfsson m. fl.*

Lagstadgad negativ föreningsrätt

1984/85:1441 av *Filip Fridolfsson m. fl.*

Förbud mot blockad av företag utan fackligt ansluten arbetstagarare

1984/85:1442 av *Nic Grönvall*

Statlig lönegaranti

1984/85:1443 av *Olle Göransson m. fl.*

Sysselsättningsfrämjande åtgärder i Bergslagen

1984/85:1444 av *Agne Hansson m. fl.*

Precisering av begreppet arbetslös företagare

1984/85:1445 av *Inger Hestvik m. fl.*

En projektplan för att öka sysselsättningen för kvinnor i Kopparbergs län

1984/85:1446 av *Erik Hovhammar m. fl.*

Vissa ändringar i medbestämmandelagen

1984/85:1447 av *Ella Johnsson och Gunhild Bolander*

Inrättande av hörselkonsulenttjänster

1984/85:1448 av *Stig Josefson m. fl.*

Medbestämmandelagen och småföretagen

1984/85:1449 av *Stig Josefson m. fl.*

Ändring av reglerna om provanställning

1984/85:1450 av *Marianne Karlsson*

Privat arbetsförmedling

1984/85:1451 av *Marianne Karlsson och Anna Wohlin-Andersson*

Borstbindarutbildning för synskadade

1984/85:1452 av *Marianne Karlsson m. fl.*

Förbud mot blockad av enmansföretag

1984/85:1453 av *Ove Karlsson m. fl.*

Utbyggt regionalt samarbete i "Mittskandinavien"

- 1984/85:1454 av *Göthe Knutson*
Viss ändring i lagen om anställningsskydd
- 1984/85:1455 av *Göthe Knutson m. fl.*
Fristående arbetsförmedlingar
- 1984/85:1456 av *Bengt Lindqvist*
Utbyggnad av arbetsmarknadsinstitutet
- 1984/85:1457 av *Bengt Lindqvist*
Särskilt lönebidrag och introduktionsstöd till handikappad
- 1984/85:1458 av *Bengt Lindqvist*
Samhällsföretag och handikappreformen
- 1984/85:1459 av *Lars-Erik Lövdén m. fl.*
Sysselsättningsfrämjande åtgärder i Malmöregionen
- 1984/85:1460 av *Anita Modin m. fl.*
Viss ändring i förtroendemannalagen
- 1984/85:1461 av *Kerstin Nilsson m. fl.*
Arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom Norrbottens län
- 1984/85:1462 av *Sven-Erik Nordin m. fl.*
Bättre möjligheter att vinna inträde i arbetslöshetskassa
- 1984/85:1463 av *Yngve Nyquist m. fl.*
Körkortsutbildningen för handikappad
- 1984/85:1464 av *Mats Olsson m. fl.*
Lokalisering till Blekinge av den centrala AMU-myndigheten
- 1984/85:1465 av *Mats Olsson m. fl.*
Sysselsättningsfrämjande åtgärder i Blekinge
- 1984/85:1466 av *Sigvard Persson m. fl.*
Översyn av ledighetslagarna
- 1984/85:1467 av *Håkan Stjernlöf och Rolf Dahlberg*
Handläggningen av regionalpolitiska ärenden
- 1984/85:1468 av *Sture Thun m. fl.*
Samordning av tjänstepension och arbetslöshetsförsäkring
- 1984/85:1469 av *Olle Westberg m. fl.*
Regionalpolitiska åtgärder i Gävleborgs län
- 1984/85:1470 av *Irène Vestlund m. fl.*
Sysselsättningen vid bruksorterna i södra Dalarna
- 1984/85:1471 av *Olle Östrand m. fl.*
Regionala utvecklingsinsatser i Gävleborgs län

- 1984/85:1472 av *Birgitta Hambraeus*
Bättre uppvärmningssystem för småhus
- 1984/85:1473 av *Jan Hyttring* och *Bertil Jonasson*
Anslaget till kronofogdemyndigheterna
- 1984/85:1474 av *Thure Jadestig* och *Göran Magnusson*
Handikappanpassning av allmänna samlingslokaler
- 1984/85:1475 av *Inga-Britt Johansson* och *Lisbet Calner*
Räddningstjänsten vid kemikalie- och gasolyckor
- 1984/85:1476 av *Stig Josefson m. fl.*
Översynen av skatteadministrationen
- 1984/85:1477 av *Oskar Lindkvist*
Ökad konstnärlig utsmyckning i bostadsområden
- 1984/85:1478 av *Bengt Lindqvist*
Ökad möjlighet för handikappad att utnyttja friluftsområde m. m.
- 1984/85:1479 av *Göran Magnusson*
Vissa villkor vid ombyggnad av äldre flerbostadshus
- 1984/85:1480 av *Sten Sture Paterson*
Amorteringen av räntelån
- 1984/85:1481 av *Lennart Pettersson m. fl.*
Viss ändring i bostadsrättslagen
- 1984/85:1482 av *Margit Sandéhn* och *Birthe Sörestedt*
Bättre samordning inom räddningstjänsten
- 1984/85:1483 av *Tage Sundkvist*
Taxan för yrkesmässig bostadsförmedling
- 1984/85:1484 av *Bengt Wiklund*
Upprustning av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse m. m.
- 1984/85:1485 av *Kjell Mattsson m. fl.*
Bostadsrättsboendet
- 1984/85:1486 av *Kjell Mattsson m. fl.*
Realisationsvinstbeskattningen vid försäljning av bostadsrätt
- 1984/85:1487 av *Kjell Johansson* och *Rune Ångström*
Förenklad uppbörd av skatter från folkrörelser
- 1984/85:1488 av *Kjell Johansson* och *Rune Ångström*
Förenklad uppbörd av socialavgifter från folkrörelser
- 1984/85:1489 av *Lars-Erik Lövdén m. fl.*
Socialförsäkringstillägg

- 1984/85:1490 av *Lars-Erik Lövdén m. fl.*
Kommunernas socialbidragskostnader
- 1984/85:1491 av *Rolf Rämgård och Karl Boo*
Högskoleutbildning för internationella marknadsförare
- 1984/85:1492 av *Rolf Rämgård och Karl Boo*
Ett handelshus i Kopparbergs län
- 1984/85:1493 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Datapolitiken
- 1984/85:1494 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Åtgärder för att minska sårbarheten i centrala datasystem
- 1984/85:1495 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Regler för identifikation i centrala sjukvårdsregister
- 1984/85:1496 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Forskningsinsatser på det informationstekniska området
- 1984/85:1497 av *Kerstin Göthberg m. fl.*
Marknadsföringen av Sverige som turistland
- 1984/85:1498 av *Kerstin Göthberg m. fl.*
Höjt skattefritt belopp vid uthyrning av privata fritidshus
- 1984/85:1499 av *Kerstin Göthberg m. fl.*
Förmånliga lån för upprustning av vissa fritidshus
- 1984/85:1500 av *Bertil Fiskesjö*
Ändrade regler för ledamotskap i löntagarfondernas styrelser
- 1984/85:1501 av *Bertil Fiskesjö*
Myndighetsbegreppet
- 1984/85:1502 av *Ingemar Hallenius m. fl.*
Utveckling av livsmedelsindustrin i Skaraborgs län
- 1984/85:1503 av *Ingemar Hallenius m. fl.*
Skattebefrielse för viss etanol
- 1984/85:1504 av *Ingemar Hallenius m. fl.*
Yrkesteknisk högskoleutbildning i Skaraborgs län avseende livsmedelssektorn
- 1984/85:1505 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Förbud mot kollektivanslutning till politiskt parti, m. m.
- 1984/85:1506 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Avveckling av s. k. lyxskatter, m. m.
- 1984/85:1507 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Ökat antal privatpraktiserande läkare, m. m.

1984/85:1508 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Forskningsrådsnämnden, m. m.

1984/85:1509 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Konkurrensbegränsningar inom jordbrukets förädlingsled

1984/85:1510 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Tekoindustrin, m. m.

1984/85:1511 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Förbud mot organisationsklausuler, m. m.

1984/85:1512 av *Birgitta Hambraeus*
Lärlarlön till hantverksmästare

1984/85:1513 av *Birgitta Hambraeus*
Studiestöd till hantverkslärlingar

1984/85:1514 av *Arne Fransson m. fl.*
Tekoindustrin

1984/85:1515 av *Arne Fransson m. fl.*
Tillfälligt sysselsättningsstöd för textil- och konfektionsindustrin

1984/85:1516 av *Arne Fransson m. fl.*
Åtgärder mot koncentrationsutvecklingen i samhället

1984/85:1517 av *Arne Fransson m. fl.*
Besparingar inom den offentliga sektorn

1984/85:1518 av *Arne Fransson m. fl.*
Utbildning i datateknik

1984/85:1519 av *Arne Fransson m. fl.*
Riktlinjer för en decentralistisk samhällsutveckling

1984/85:1520 av *Jan Hyttring och Bertil Jonasson*
Sysselsättningsskapande åtgärder i Värmlands län

1984/85:1521 av *Jan Hyttring och Bertil Jonasson*
Statligt stöd till en alpin sportanläggning i Branäs

1984/85:1522 av *Jan Hyttring och Bertil Jonasson*
Högskolan i Karlstad

1984/85:1523 av *Jan Hyttring och Bertil Jonasson*
Ökat anslag för upprustning av vägar i Värmlands län, m. m.

1984/85:1524 av *Jan Hyttring och Bertil Jonasson*
Den framtida jordbrukspolitiken, m. m.

1984/85:1525 av *Jan Hyttring och Bertil Jonasson*
Medel för rådgivning och långivning till unga företagare, m. m.

- 1984/85:1526 av *Jan Hyttring* och *Bertil Jonasson*
Lokaliseringen av statens räddningsverk
- 1984/85:1527 av *Anders Svärd* och *Britta Hammarbacken*
Bevarande av jordbruksmarken
- 1984/85:1528 av *Anders Svärd* och *Britta Hammarbacken*
Skattelindring för etanolproduktion
- 1984/85:1529 av *Anders Svärd* och *Britta Hammarbacken*
Användning av livsmedelsöverskottet som hjälp åt svältdrabbade länder
- 1984/85:1530 av *Per Olof Håkansson*
Plast- och gummitekniska institutet
- 1984/85:1531 av *Per Olof Håkansson*
Forskningen inom polymerområdet
- 1984/85:1532 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Förstärkning av JO-ämbetet, m. m.
- 1984/85:1533 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Ändringar i skatteflyktslagen, m. m.
- 1984/85:1534 av *Bengt Westerberg m. fl.*
Jourdomstolar, m. m.
- 1984/85:1535 av *Mona Sahlin m. fl.*
Ungdomens situation i Stockholmsregionen
- 1984/85:1536 av *Mona Sahlin m. fl.*
Ökat antal gymnasieplatser i Stockholms län
- 1984/85:1537 av *Elis Andersson*
Utryckningsljus på bärgningsbilar
- 1984/85:1538 av *Elis Andersson*
Slopande av fordonsskatten på bärgningsbilar
- 1984/85:1539 av *Hans Göran Franck m. fl.*
Tillfälliga resursförstärkningar till invandrarverket
- 1984/85:1540 av *Hans Göran Franck m. fl.*
Tillfälliga resursförstärkningar till polisväsendet
- 1984/85:1541 av *Rune Johansson m. fl.*
Vissa utbildningsåtgärder i Älvsborgs län
- 1984/85:1542 av *Rune Johansson m. fl.*
Åtgärder för utveckling av småföretag i Älvsborgs län
- 1984/85:1543 av *Rune Johansson m. fl.*
Samordningsgrupper mellan länsstrafikbolagen och SJ

1984/85:1544 av *Rune Johansson m. fl.*

Åtgärder mot passivt skogsägande

1984/85:1545 av *Margareta Palmqvist m. fl.*

Samordnade statsbidrag för hemspråksträning i förskolan och hemspråksundervisning i grundskolan

Nr 68

Torsdagen den
24 januari 1985

*Meddelande om
interpellation*

18 § Meddelande om interpellation

Meddelades att följande interpellation framställdes

den 23 januari

1984/85:89 av *Gunnar Biörck* i Värmdö (m) till statsrådet Gertrud Sigurdsen om sjukdomen AIDS:

Sedan några år tillbaka har man inom den internationella medicinen känt till och "forskat" kring den s. k. AIDS-sjukdomen (Acquired Immune Deficiency Syndrome). Under förra året stod det klart att denna sjukdom – eller förstadiet till den – är mycket vanligare än man föreställt sig och att den är förenad med en mycket hög dödlighet efter ett ofta långvarigt sjukdomstillstånd med feber, avtackling, svårbehandlade infektioner och, ibland, tumörutveckling.

Till en början förekom sjukdomen i vår del av världen främst bland homosexuella män, men undan för undan har den drabbat även kvinnor och t. o. m. barn. Smittämnet förekommer bl. a. i blod, sädesvätska och saliv och sprids framför allt genom könsumgänge, injektioner och blodtransfusioner. Smittan kan spridas även genom till synes friska (= ännu icke manifest sjuka) personer. Någon effektiv behandlingsmetod finns ännu icke.

I Sverige har ett omfattande arbete utförts för att kartlägga förekomsten här av sjukdomen och dess förstadier, framför allt genom samarbete mellan statsepidemiologen vid SBL och läkare vid vissa infektions- samt hud- och könkliniker. Eftersom flertalet fall, i varje fall vid "epidemiens" början, förekom bland homosexuella män inriktades verksamheten initialt på att försöka skapa en förtroendefull och samtidigt diskret kontakt med denna psykologiskt känsliga och sårbara medborgargrupp, och det har hittills förefallit som om man därvid lyckats åvägabrunga ett tämligen gott samarbete.

Sedan frågan nu genom massmedia kommit i rampljuset är det ovisst, vilka reaktioner som kan utlösas såväl hos dem som fått veta att de har sjukdomen eller dess förstadier, eller fruktar att så möjligen är fallet, som hos andra medborgare. Inte minst har naturligtvis uppgifterna om att smitta kan spridas genom blodtransfusioner eller produkter utvunna ur blod väckt stor oro. I det läge som nu har uppstått kommer förmodligen den medicinska verksamhet som hittills omgärdats av berättigad försiktighet att i vissa stycken behöva omprövas. Anspråk på ökad information och omedelbara åtgärder kommer

rimligtvis att ställas, kanske i en utsträckning som överstiger de tillgängliga mänskliga resurserna snarare än de ekonomiska.

Regeringen måste rimligtvis ha övervägt den uppkomna situationen, och det förefaller angeläget att det ansvariga statsrådet lämnar riksdagen en redogörelse för hur hon bedömer situationen och vilka åtgärder vederböran- de myndigheter och hon själv möjligen avser att föreslå eller vidtaga. Jag får därför hemställa att så sker.

19 § Meddelande om fråga

Meddelades att följande fråga framställdes

den 23 januari

1984/85:363 av *Christer Nilsson* (s) till statsrådet Bengt Göransson om väderleksrapporteringen i TV:

SMHI flyttade från Stockholm till Norrköping 1975, och då började man sända väderleksrapporter i TV från Norrköping.

1982 flyttades väderleksrapporteringen tillbaka till Stockholm trots att SMHI:s ledning då ansåg att verksamheten borde vara kvar i Norrköping.

Många skäl talar för att väderrapporterna på nytt bör sändas från Norrköping.

Då blir väderleksrapporteringen kvalitetsmässigt bättre eftersom det bästa underlaget för prognoser finns hos SMHI i Norrköping. Skall allmänheten få kännedom om den aktuella vädersituationen så måste väderleksrapporteringen sändas från den ort där SMHI finns. Nämnas bör att SMHI och Östnytt (Sveriges Television) finns i samma område.

Under den senaste tiden har väderleksrapporterna försämrats i TV 1. Detta är mycket allvarligt, eftersom den tekniska och vetenskapliga utvecklingen gör det möjligt att ge bättre och tätare rapporter om vädersituationen. Väderleksrapporterna har en så stor betydelse för allmänheten att informationen måste anses viktigare än strikt ekonomiska skäl.

Är statsrådet beredd att medverka till att väderleksrapporteringen i TV på nytt sänds från Norrköping?

Är statsrådet beredd att ta initiativ som ger oss bättre väderleksrapporter?

20 § Kammaren åtskildes kl. 15.10.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON